

Izhaja od leta 1959
Letnik XXXXII, št. 4
Hrastnik, 20.12.2002

STEKLAR

GLASILO POSLOVNE SKUPINE STEKLARNA HRASTNIK

Vitrum - poslovni načrt 2003

Sejem Glasstec

Dan odprtih vrat

Dobri delavci - Ivanka Firšt

Ločeno zbiranje odpadkov

Izboljšani pogoji dela

v satinirnici

Stedek - poslovni načrt 2003

Opal - poslovanje

Opal - plan za 2003

Analiza poškodb

Nov zakon o

delovnih razmerjih

Sindikati

Gasilska vaja

MISLI UREDNIKA...

Nenehne in dinamične spremembe v okolju in družbi kjer podjetja poslujejo, hitre tehnološke spremembe in predvsem vse večja konkurenca od podjetij zahtevajo popolnoma drugačne pristope oziroma aktivnosti na vseh nivojih vodenja, če si hočejo izboriti svoje mesto na trgu in s tem posledično tudi preživetje. Ti trendi so zadnja leta generatorji številnih sprememb in reorganizacij tudi v našem podjetju. Te spremembe so zaznamovale tudi letošnje

iztekajoče se leto.

Uvajanje sistema kakovosti ISO in 20 ključev ob rekordni proizvodnji in vsakodnevnih številnih obveznostih od vseh zaposlenih terjajo precejšnje napore. Podobno se nam obeta tudi v naslednjem letu, v katerega kljub številnim problemom in neznankam vstopamo z jasno začrtanimi cilji in odločnostjo, da svoje načrte tudi uresničimo. Težavne naloge, za katere pa sem trdno prepričan da jih bomo z kančkom dobre volje in predvsem z obilico sodelovanja uspešno razreševali tudi v naslednjem letu.

Naj vam ob izteku letošnjega leta v svojem in v imenu uredniškega odbora želim, da bi bilo leto 2003 v prvi vrsti takšno, kot ste si ga sami načrtovali, da bi se vam uresničile skrite želje, predvsem pa, da bi vas in vaše družine spremljalo zdravje in sreča v krogu najdražjih.

Srečno torej v leto 2003.

*Glavni urednik
Soniboj Knežak*

NOVOLETNA VOŠČILNICA

Za letošnje leto bi lahko rekli, da je minilo dokaj mirno in brez veliki pretresov v tovarniškem okolju, saj nismo imeli nobenih večjih remontov, pa tudi poslovna politika celotnega podjetja se je izvajala skladno z predvideno dinamiko. V jesenskem delu leta smo imeli dve resni poškodbi na F kadni peči in H kadni peči, ki smo ju v nekaj dneh uspešno sanirali. Posebno poškodba na H kadni peči, kjer je padel del svoda peči v samo

peč, nas je resno opozorila, da se življenjski vek te peči bliža koncu, oziroma da se lahko zgodi, da bo prišlo do njenega remonta predčasno, to je že v letu 2003.

Sicer pa sem z doseženimi rezultati v letošnjem letu zadovoljen. V Evropi vlada na našem področju huda recesija, priča smo propadanju tudi najuglednejših steklar tako na zahodu kot vzhodu Evrope, podjetja v poslovnem sistemu Steklarne Hrastnik pa so s svojo poslovno politiko, ki bazira na dinamičnem razvoju novih tehnologij in novih izdelkov ob istočasnem iskanju novih trgov, našla prostor na tem prezasičenem trgu in ob istočasnem povečanju fizičnega obsega proizvodnje povečala tudi obseg prodaje. Ne samo to, pred nami so projekti, ki tudi na daljši rok zagotavljajo zasedenost naših kapacitet.

V naši sredini ni moč povečevati proizvodnih kapacitet. Naraščajoče stroške, v sklop katerih sodi tudi strošek dela, bomo morali tudi v bodoče kompenzirati z razvojem novih izdelkov z višjo dodano vrednostjo. S temi ukrepi bomo lahko skrbeli za visok nivo socialne varnosti vseh zaposlenih v podjetju, kupcem in dobaviteljem bomo kvalitetni partnerji, z izvajanjem te politike pa bomo lahko v največji možni meri zadovoljili tudi lastnike delnic Steklarne Hrastnik oziroma njihova pričakovanja.

Če kje velja, da smo podjetje ljudje s svojim znanjem s svojimi sposobnostmi, potem to velja za podjetja Steklarne Hrastnik. V Sloveniji ni sorodnih podjetij, zato je znanje s področja steklarstva doma samo v hrastniški dolini. Zato je vsak delavec še toliko bolj pomemben, da se aktivno vključi v delovni proces in aktivno sodeluje pri razreševanju vsakodnevnih problemov. Na tem področju je v zadnjem času opaziti mnogo pozitivnih premikov,

prestrukturiranje Steklarne Hrastnik v organizacijskem smislu presega moja optimistična pričakovanja. V ljudeh smo vzpodbudili nov elan, nov motiv za delo in sodelovanje. In to je dobro.

Zaradi vseh teh pozitivnih premikov v načinu dela in miselnosti sem vsem zaposlenim zelo hvaležen in obenem ponosen na naše skupne dosežke, ki so še kako opazni tudi pri najeminentnejših konkurentih v Evropi. Zato naj se ob tej priložnosti vsem zaposlenim v podjetju iskreno zahvalim za trud in napor, ki so ga vložili v svoje delo. To je dobra popotnica za naslednje leto in tudi za leto 2004, ko nas čakajo izjemni napori pri generalni obnovi G kadne peči, H kadne peči in tudi generalni obnovi EPO peči.

Spoštovane kolegice in kolegi, bralke in bralci Steklarja, naj ob tej priložnosti zaželim vesele Božične praznike ter obilo zdravja, zadovoljstva in osebne sreče v letu 2003 vam in vsem, ki jih imate radi in vam veliko pomenijo.

Direktor
Stojan Binder

NOVOLETNA VOŠČILNICA

Spoštovane sodelavke in sodelavci, bralke in bralci glasila Steklar,

*že smo v zadnjem mesecu leta, ki prinaša vrsto dogodkov, zabav, srečanj in praznovanj. Hkrati pa je to mesec, ko se ozremo nazaj, torej čas obračuna, pa tudi čas novih načrtov. Naredimo **KORAK NAPREJ** in to trden. Kot tisti, ki so odločeni, da ne bodo stopicali na mestu, čeprav stopijo včasih tudi v neznanu. Vendar stopijo in to s svojim*

znanjem in željo po drugačnem, željo po še boljšem. V našem podjetju imamo ravno takšne načrte. Z optimizmom zremo v prihajajoče leto.

Iskreno želim vsem Vam in vašim bližnjim veliko zdravja, osebnega zadovoljstva in sreče v letu 2003.

Direktorica Steklarne Hrastnik - Vitrum
Majda Krošlin

MILENI PIRC

Biti tajnica generalnega direktorja velikega podjetja je odgovorna in težka naloga. Zaradi mojih karakternih lastnosti pa je biti tajnica generalnega direktorja Steklarne Hrastnik še toliko zahtevnejša naloga. Milena Pirc pa ni znala samo dobro krmariti med svojimi zmoglostmi in mojimi zahtevami, pač pa je znala s svojo prijaznostjo očarati tudi poslovno okolje. Prijazno besedo je našla za vsakogar, tudi za najpreprostejše delavce Steklarne Hrastnik, ki so se pogosto obračali nanjo za razrešitev kakšnega od problemov, ki ni bil vedno povezan z njenim delom. Prepričan sem, da delijo visoko pozitivno mnenje o Mileni tudi vsi zaposleni v našem podjetju.

Milena Pirc se z letošnjim letom izteka delovna doba v našem podjetju. S 1. januarjem 2003 se bo upokojila in pričela s svojimi novimi aktivnostmi v drugem okolju. Prepričan sem, da bo tudi v novih razmerah znala kvalitetno zapolniti svoj čas. Zaradi vsega, kar je Milena dobrega napravila za vse nas, smo ji vsi neizmerno hvaležni in ji želimo tudi v bodoče mnogo srečnih dni. Zato, spoštovana Milena, še enkrat tisočkrat hvala za vse, kar ste dobrega napravili v podjetju.

Direktor Stojan Binder in kolektiv Steklarne Hrastnik

STEKLARNA HRASTNIK - VITRUM

Izhodišča poslovnega načrta in cilji poslovanja v letu 2003

Jasna so tržna dogajanja, da bo trge obvladovala peščica največjih. Majhni, bistri in hitri bodo zapolnjevali tržne niše. Ostali bodo preprosto izginili. Velja prepričanje, da dobrih poslovnih priložnosti ne gre zamuditi, posebno ne tistih, ki z razvojem in strateškim povezovanjem gradijo višjo dodano vrednost, ne onih ki s kakovostnimi izdelki in promocijo osvajajo trge. To so dejstva, ki smo jih pri pripravi Poslovnega načrta upoštevali.

Vizija in politika našega podjetja ostajata nespremenjeni, torej takšni kot sem ju predstavila konec lanskega leta. Zato bom tokrat povzela izhodišča poslovnega načrta za leto 2003:

a) Strategija gospodarskega razvoja Slovenije

Na znanju temelječe gospodarstvo, ki je kombinacija treh temeljnih dejavnikov:

- novih informacijsko - komunikacijskih tehnologij;
- inoviranja in še posebej raziskav, ki predstavljajo vedno večji del vrednosti proizvodov;
- izobraževanja in usposabljanja, ki postajata bistvena, če naj se zaposleni prilagajajo tehnološkim spremembam in če naj podjetje razvija sposobnost inoviranja.

Te ključne procese in dejavnike naše podjetje pri določanju svojih razvojnih usmeritev upošteva. Nosilce uspeha in razvoja vidimo v izobraženih, inovativnih in primerno motiviranih zaposlenih. Jasno se zavedamo, da je tehnologija nujen pogoj, vendar pa so inovacije na vseh področjih delovanja podjetja tiste, ki nam bodo pomagale "narediti" zmagovalca.

b) Okolje, v katerem delujemo in kjer so glavni trendi:

- intenziviranje globalne konkurence;
- elektronska revolucija;
- splošna negotovost;
- vse bolj razvijeni odjemalci.

Ravno zato so naši izzivi:

- prenova in povezanost procesov;
- programska in tehnološka prenova ter razvoj;
- optimizacija;
- strategija premika na izdelke z visoko dodano vrednostjo;
- povečevanje produktivnosti in dodane vrednosti;
- prilagajanje potrebam trga;
- dejavno tržno komuniciranje;
- razvoj novih tržnih poti;
- izboljševanje kadrovske sestave.

c) Temeljna spoznanja o slabostih, nevarnostih, neizkoriščenih prednostih in priložnostih iz prvega leta poslovanja našega novoustanovljenega podjetja:

- kvalitetno stekleno maso in možnost enkratnih serij v avtomatski proizvodnji steklenih izdelkov moramo ustrezno vnovčiti;
- spremeniti moramo prodajno politiko z razvojem lastnega prodajnega programa, razpršenostjo trgov in kupcev ter tako zmanjšati riziko odvisnosti od majhnega števila velikih kupcev;
- slediti moramo tehnološkemu razvoju primerljivih podjetij;
- zagotavljati moramo ustrezno strukturo zalog gotovih izdelkov in upravljanje z njimi;
- graditi moramo lastno blagovno znamko VITRUM;
- izvajati moramo strategijo specializacije tržne niše, najboljšega izdelka in najboljšega servisiranja;
- ni časa za postopne spremembe, temveč je potrebno hitro prestrukturiranje podjetja.

d) Pričakovanja Steklarne Hrastnik - Skupina, kot jih je predstavil direktor mag. Stojan Binder v prejšnji številki Steklarja.

e) Temeljne značilnosti poslovanja našega podjetja, ki sem jih opisala v prejšnji številki Steklarja.

Temeljni cilji poslovanja v letu 2003

1. Obseg proizvodnje in prihodkov od prodaje izdelkov

- 30164 ton steklenih izdelkov;
- 23.527.831 EUR prihodkov od prodaje izdelkov;
- cca 3000 ton zalog gotovih izdelkov;
- embalažno steklo vsaj EUR 624/tono prodanih izdelkov;
- steklo široke potrošnje vsaj EUR 845/tono prodanih izdelkov;
- s ciljem doseči v treh letih EUR 1.000/tono.

2. Celotni dobiček

- Dobiček na lastniški kapital 4%

3. Produktivnost proizvodnje %

- obrat H 79
- obrat G 83
- obrat I 80
- **SKUPAJ: 81**

4. Sistematični razvoj lastnega prodajnega programa

S poudarkom na kreiranju družin izdelkov in širitve asortimana v smislu povečevanja dodane vrednosti (dekoriranje, ena oblika - različni strukturni designi, pakiranje setov različnih kombinacij, nove kartonske embalaže, ...)

- 15 novih izdelkov lastnega prodajnega programa;
- 780.000 EUR prihodkov od prodaje novih izdelkov;
- EUR 1000/tono prodanih novih izdelkov.

5. Obseg reklamacij največ 0,5 % prihodkov od prodaje izdelkov

Temeljne cilje podjetja podpirajo cilji posameznih sektorjev podjetja, ki so kvantitativno, rokovno in odgovorno opredeljeni ter izdelana konkretna merila za spremljanje in poročanje doseganja ciljev.

Cilje sektorjev podjetja bodo podprli cilji vseh 22 skupin, ki delujejo po Metodi 20 ključev.

Ostale aktivnosti podjetja

- Poslovanje skladno pridobljenemu certifikatu kakovosti ISO 9001 in uvajanje sprememb, ki jih predpisuje ISO 9001:2000.
- Intenzivno uvajanje Metode 20 ključev kot celovitega sistema stalnih izboljšav v podjetju.
- Pospeševanje inovativnega razmišljanja in delovanja podjetja.
- Uvajanje ekološke in zdravstvene direktive.

SLOGAN: Z ljubeznijo do stekla

- z ljubeznijo - ker nam gre za dolgotrajne vrednote in resno razmerje;
- do stekla - tiste čudovite, skrivnostne snovi, ki ponuja vedno nove možnosti za oblikovanje in uporabo ter že tisočletja očaruje človeka;
- da bi vsi poslovni partnerji in potrošniki izdelkov Steklarne Hrastnik - Vitrum vsak trenutek vedeli, da je vse, kar počnemo, namenjeno njim z ljubeznijo.

Končni cilj našega delovanja je doseči takšno finančno moč podjetja, da bosta zagotovljena obstoj in dolgoročni razvoj. Želimo postati močan konkurent drugim dobaviteljem steklenih izdelkov. S kontinuiranim preučevanjem okolja in spodbujanjem ustvarjalnosti v podjetju bomo skušali zgrabiti vsako priložnost in jo izkoristiti kot "orožje" v boju s konkurenco. Podjetje, ki stavi svojo prihodnost na izpolnjevanje tudi najbolj zahtevnih potrošnikovih želja, mora te želje čim bolj podrobno poznati, ugotavljati potrebe v prihodnosti, pa tudi zaslutiti kako povsem novo in nepričakovano željo - vse to so naše naloge. Njihovo izpolnjevanje nam bo omogočalo doseči **LOJALNOST**, ki jo razumemo kot vzajemni proces: zadovoljnega potrošnika ni brez odgovornosti slehernega zaposlenega v podjetju. Razvoj novih izdelkov v okviru programske prenove bo srce naše ponudbe, kajti le popoln prodajni program in brezhibna storitev sta lahko temelj resnega in dolgoročnega partnerstva. Naša ključna **VREDNOTA** je odgovornost: do ljudi, do narave, do časa, do prihodnosti. Prav odgovornost pa je tista, ki družijo tudi nas, ki snujemo razvojno usmeritev podjetja. Vse, kar znamo in kar se sproti naučimo, vlagamo v razvoj najboljših rešitev proizvodov in storitev. Ne bomo čakali, bomo iskali, bomo inovativni in produktivni, zato bomo našli rešitve.

Prestrukturiranje podjetja

Vodimo aktivnosti za prestrukturiranje podjetja, da bi bili dovolj veliki, da bomo lahko dosegali ekonomijo obsega in hkrati tako majhni, da bomo lahko hitrejši in bolj inovativni od velikanov. Gospod Slavko Marcen bo v nadaljevanju podrobneje predstavil pomen prestrukturiranja podjetja, program, cilje in aktivnosti.

Dan odprtih vrat Steklarne Hrastnik

je bila sobota, 12.10.2002. Hvala za velik obisk. Veseli smo bili srečanja z nekdanjimi sodelavci in tudi občani Hrastnika, ki si proizvojni stepla še niso imeli priložnosti ogledati. Zaznala sem, da so bili veseli tudi naši delavci, ki so povabili tudi svoje starše in družine, da so si ogledali delovno okolje, v katerem preživijo znatni del časa. Iz opravljenih intervjujev pa bomo izvedeli misli in občutke nekaj obiskovalcev.

V rubriki **Dobri delavci** vam bomo tokrat predstavili **IVANKO FIRŠT** - samostojno komercialistko v prodaji embalažnega stekla. Ivanka je z gled zanesljivosti in predanosti delu, zato jo imamo radi mi in naši kupci. Posle delajo ljudje, zato ravno človeške vrline zagotavljajo uspehe. Tudi prenekatero uro svojega prostega časa nameni kupcem in Steklarni, sprejema in izpolnjuje dodatne obveznosti notranje presojevalke za ISO, pooblaščenega izvoznika, skratka je resnično **dobra delavka**.

Ločeno zbiranje odpadkov

Problematike zbiranja odpadkov smo se lotili kot projektne naloge, ki je v zaključni fazi. Vodja projekta Mateja Koritnik, ing., vam bo pisno in slikovno predstavila ločeno zbiranje odpadkov. Prepričana sem, da želimo bivati v urejenem in varnem okolju, zato vas pozivam, da dosledno upoštevate navodila o ravnanju z odpadki. Vse je označeno in napisano, samo še obnašati se je potrebno temu ustrezno.

Prijetno branje in lep pozdrav!

Direktorica
Steklarne Hrastnik - Vitrum
Majda Krošlin

GLASSTEC 2002

Projekt prestrukturiranja Steklarne Hrastnik Vitrum

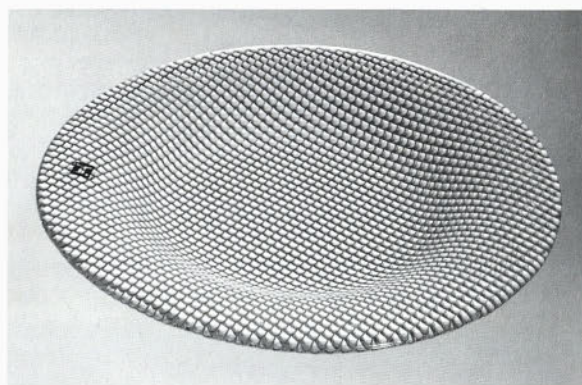
Živimo v času velikih izzivov in sprememb. Globalizacije ni mogoče zaustaviti, saj je kot velika reka, ki odnaša s seboj nepripravljene; spretni pa izkoriščajo njen tok za dosego svojih ciljev. Steklarna Hrastnik Vitrum se je odločila in letos junija opredelila svoje cilje za programsko, tržno in tehnološko prestrukturiranje s poudarkom na namiznem programu. Obstoječe stanje je namreč nakazalo nujno po takšnem posegu, ki edini lahko zagotovi uspešno prihodnost (da je to res, smo se prepričali na vsaj dveh primerljivih evropskih prestrukturiranjih). Za dosego tega cilja (mimogrede: projekt je primerljiv s prestrukturiranjem Steklarne Hrastnik po padcu jugotrgov) so in bodo angažirani domači in tuji strokovnjaki različnih profilov, pomembno dejstvo pa je, da projekt materialno podpira Steklarna Hrastnik-skupina. Vsi pogoji za sodelovanje celotnega projekta naj bi bili dani v 3-5 letih, učinke projekta pa je treba gledati dolgoročno - npr. 10 in več let. V takšnih časovnih okvirjih je namreč mogoče obnoviti, povečati in posodobiti talilne objekte, proizvodne linije in tehnologijo; čas je potreben tudi za postavitev novega lastnega programa in nove svetovne trgovske mreže.

Nenazadnje take preobrazbe zahtevajo novo kvaliteto od zaposlenih, kar pa ni mogoče doseči čez noč. Sklopi so kot rečeno razdeljeni na program, trg in tehnologijo. Seveda je gonilo vsega jasna programsko-tržna usmeritev, saj edino ta lahko opredeli izbiro najprimernejše opreme in tehnologije. V našem projektu so te postavke opredeljene od začetka, imajo pa tudi konkretne časovne opredelitve.

Prve pomembne tehnološke odločitve so tako vezane predvsem na obnovo G-kadne peči, ki bo v jeseni leta 2003. Poleg določenega povečanja kapacitete peči nova programska usmeritev pogojuje hladno rezanje na H-28, barvno steklo (en feeder) in proizvodnjo na centrifugalnem stroju.

Zato smo predstavniki Steklarne Hrastnik-Vitrum in Steklarne Hrastnik-skupina konec oktobra letos obiskali Glasstec 2002 v Düsseldorfu; to je v svetu verjetno največja prireditve na temo steklarstva. Vsi pomembnejši ponudniki steklarske opreme in tehnologij so tako zbrani na enem mestu in preglednost je velika. Glede na že omenjeno 1. fazo tehnološkega prestrukturiranja

Steklarne Hrastnik-Vitrum smo preverjali možnosti realizacije posameznih tehnologij s poudarkom na zahtevah in omejitvah našega projekta. Gre za prostorske omejitve (npr. prekratki feedri, prekratke hladilne peči itd.), pa za postopno uvajanje novih tehnologij ob alternativni možnosti starih tehnologij (npr. hladno rezanje H-28 in burn-off) in v tej zvezi kombiniranih tehnologij (npr. stiskalnica + centrifuga v enem stroju). Zadovoljevanje takšnih potreb je pogojeno z inovativnimi pristopi in določenim tveganjem, saj gre za nekonvencionalne tehnološke rešitve, ki se morajo v praksi šele potrditi.

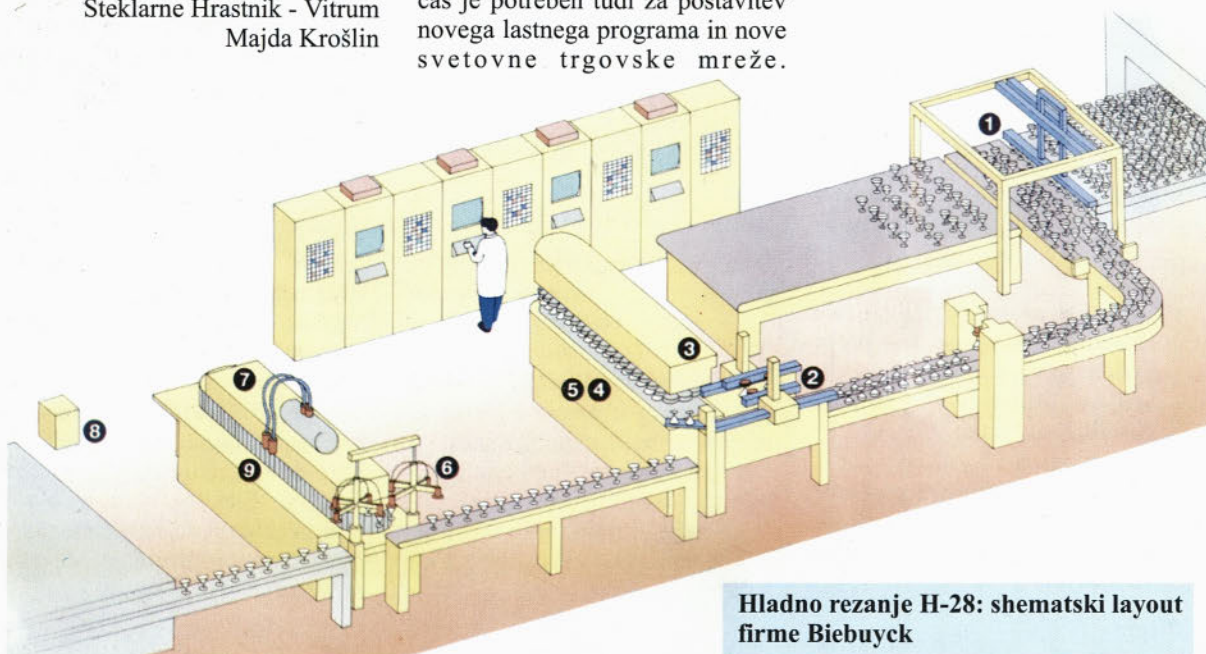
Krožnik iz avtomatske centrifuge - programsko prestrukturiranje Steklarne Hrastnik - Vitrum

Zato so razgovori potekali z različnimi renomiranimi proizvajalci opreme, kot so npr. belgijski Biebuyck, nemški Walter (hladno rezanje H-28), pa italijanski Antas, nemški Walter (centrifuga - stiskalnica) nato nemški Füller, italijanski BDF (barvni feeder), pa italijanski Albertini in nemški MSK (notranji transport, šrumfiranje).

Po zaključku sejma je tim za tehnološko prestrukturiranje Steklarne Hrastnik-Vitrum (vodi ga g. Binder) izdelal program dela za vsa področja in opredelil roke in nosilce nalog. Do danes so se zvrstili že prvi obiski proizvajalcev opreme v Hrastniku, v decembru in januarju 2003 pa se bodo zvrstili ogledi steklar in proizvajalcev opreme v Nemčiji, Belgiji, na Irskem in v Španiji.

Ob tem seveda potekajo intenzivne priprave na programsko in tržno prestrukturiranje - npr. novi izdelki in novi trgi. Premiera bo vsekakor na sejmu Ambiente 2003 v Frankfurtu.

Slavko Marcen

Hladno rezanje H-28: shematski layout firme Biebuyck

Dobri delavci

IVANKA FIRŠT

V tokratni rubriki zvestih, dobrih, vzora vrednih delavcev naše delovne sredine predstavljamo samostojno komercialistko embalažnega programa - go. Ivanko Firšt, ki se je rada odzvala našemu povabilu na njeno predstavitev v našem časopisu. Po najinem pogovoru je nastal tale prispevek:

Začeti je potrebno z vašimi osebnimi podatki. Se lahko malce predstavite?

Rodila sem se 20.8.1967. Osnovno in srednjo šolo sem končala v Trbovljah. Po poklicu sem ekonomski tehnik. Po končani srednji šoli sem se sicer vpisala na pravno fakulteto, zaradi nekaterih razlogov pa sem 1. septembra 1986 pristala v Steklarni.

Kot mi je znano, je zaposlitev v Steklarni Hrastnik vaša prva in edina zaposlitev. Se motim?

Ja res je. To je moja prva zaposlitev. Že 16 let sem zaposlena v Steklarni.

S kakšnim delom ste pričeli pri nas? Kdaj ste začeli delati v komercialnem sektorju? Se še spomnite teh dni?

Začela sem kot blagovni knjigovodja, leta 1989 pa se mi je ponudila priložnost in dobila sem mesto vodje finančne službe, kar sem opravljala do izteka porodniškega dopusta. Delo komercialista opravljam od novembra 1995.

Primerjajva delo v komerciali v času, ko ste se z delom šele spoznavali in danes.

Razlika je velika. Celotna komerciala je imela stare računalnike, en sam faks, dva tiskalnika - enega za fakture in enega za dopise. Imeli smo zunanje linije, tako da ni bilo

potrebno moriti telefonistk. Prve dni me je ga. Majda popeljala v tovarno, kar je bil moj prvi stik s tovarno, g. Lavrič pa mi je razkazal peč in stroje (priznati moram, da mi je takrat bolj malo ostalo v glavi, ker je bilo vsega preveč). Seznanjala sem se z izdelki, dokumentacijo, ki teče v komerciali, spoznala sem, da si izdelek zapomniš tako, da ga primeš v roko in si ga ogledaš, zato me tudi sedaj pogosto vidijo v tovarni, ko nabiram vzorce. Zelo pomembno je, da si izdelek med pogovorom predstavljaš. Takrat lažje razumeš, kaj kdo pravzaprav želi povedati. Potem pa sem dobila tudi svojega prvega kupca - Firenze Vetro, potem drugega, tretjega, .. tako da sedaj obdelujem večino italijanskih kupcev, med njimi pa ni več FIRENZE VETRO.

Povejva še kakšno besedo o vaših (naših) kupcih, prosim.

Zame so vsi kupci pomembni, ne glede na to, ali so redni- vsakdanji ali padalci. Imam to srečo in smolo, da poleg desetih kupcev obdelujem tudi največjega kupca na našem programu - Vetrerie Bruni, ki postaja čedalje bolj zahteven, tako v fazi servisiranja kot tudi kvaliteti izdelkov. Teh enajst kupcev je letos doseglo promet cca 930.000.000 SIT, kar je 55 % celotne realizacije našega programa. Kupcu moraš biti

vedno na razpolago - tudi popoldne. Promet s tem kupcem je bil konec oktobra okoli 460.000.000 SIT.

Zelo pomemben je stik s stranko, tudi osebni- vprašanje "Kako ste danes?" ne sme izostati. Zdi se mi, da se marsikateri problem, ki nastane, da rešiti že s tem, da kupcu poveš, da se zavedaš problema, da ti je zelo žal, da boš naredil vse, kar je v tvoji moči. Moraš čutiti z njim, postaviti se na njegovo mesto. Kupcu sem dolžna dati zeleno informacijo v čim krajšem času, pri tem pa uporabiti vse načine, da te informacije dobim- pogosto je to tukaj pri nas problem.

Zatika se vsepovsod. Velikokrat povišam glas, ne zato, da bi se čutila pomembno, ampak zato, ker mi ni vseeno, ali bom dala odgovor danes ali čez teden dni, kar pa sploh ni sprejemljivo. Komercialisti našega programa kupcev še ne obiskujemo, smo pa prisotni na vseh razgovorih v Hrastniku. Le tako spoznaš podrobnosti razgovora, včasih pa lahko na kakšno (recimo za kupca pomembno vprašanje) odgovoriš takoj.

Komerciala je sektor, ki je močno povezana z vsemi ostalimi področji v podjetju. S tem mislim na razvoj oz. oblikovanje, proizvodnjo oz. pripravo dela, nabavo, finance... Kakšni so vaši odnosi? Je sodelovanje dobro?

Ko sem začela v komerciali, sem pravzaprav začutila, da finance nimajo toliko stika z ostalimi

sektorji v podjetju. Najpogostejša povezava je bila nabava in prodaja, seveda pa tudi zunanji svet (kupci, dobavitelji, banke, takratna SDK..). Komerciala pa je praktično povezana z vsemi sektorji. Mislim, da so odnosi med posameznimi sektorji dobri, nikakor pa ne zelo dobri. Potrebno je še veliko tega, da se najdejo skupni interesi. Manjka nam potrpežljivosti, mirne krvi, veselja do dela, ki ga opravljamo, najbolj pa nam manjka prijaznosti. Ne čutimo, da skupaj nekaj veljamo, eden brez drugega ne moremo. Moramo biti elastični in v vsakem trenutku pripravljeni na spremembe in predloge rešitev, čeprav se v določenem trenutku to zdi nemogoče. Od vsega pa me najbolj boli kot iz topa izstreljena beseda NE!, ki je v večini primerov izrečena čisto nepremišljeno oz. čisto nagonsko.

Delo komercialista obsega prejemanje povpraševanj, dajanje ponudb (seveda v sodelovanju tehnologov), priskrba modelov, v sodelovanju s proizvodnjo izdelamo plan proizvodnje, spremljamo zaloge izdelkov, dogovarjamo odpreme s kupci, novemu izdelku sledimo od začetka. Vesel si, če je prva proizvodnja uspešna, takrat se skupaj s kupcem tega veseliš. Vesel si, če kupec izdelek pohvali. Mi imamo veliko pohval, najde pa se tudi kakšen kiks. V prodaji je dela na pretek, veliko je papirjev (njihovo število se je po uvedbi ISO še povečalo), telefoni brnijo iz minute v minuto, včasih si želiš

miren dan, da bi vsaj odložil vse papirje, ki jih imaš v predalu. Ne maram, da so drugi odvisni od mene, precej dela včasih opravi tudi doma. Vem, da nisem edina. V letošnjem letu je naš program prejel okoli 430 povpraševanj - samo za nove izdelke, mislim pa, da je bilo od januarja do sedaj razvitih približno 120-130 novih izdelkov, naše mize so prepolne papirjev in vzorcev, tako da nam manjka delovne površine. Zdi se mi, da naša razporeditev ni dobra, ker je težko delati tako, da ne motiš nikogar in da te ne motijo drugi. Na žalost sem zelo glasna in se zavedam, da marsikoga motim med delom. Opravičilo za glasno govorjenje pa ni dovolj.

Ste s svojim delom zadovoljni? Vas pri delu kaj ovira ali moti?

Če primerjam odnose pred leti in sedaj, čutim, da so sedaj bolj zaostreni. Kot že rečeno, prijaznost je na nizki stopnji, včasih si želiš tolažbo ali pomoč pri iskanju rešitve problema, dobiš pa hladen tuš, da bi se najraje pogreznil v tla in to od take osebe, od katere to najmanj pričakuješ. Ko smo se na sestanku o ključnih pogovornih o prijaznosti, pozdravljanju, smo ugotovili, da to sploh ni težko. Kaj, ko smo čez nekaj dni na to pozabili. Še "Dobro jutro!" izrečeno s čudnim glasom, spremeni vzdušje v pisarni. Eden izmed vzrokov so sigurno plače. Npr. pri nas je osem komercialistov, tri različne stopnje izobrazbe, šest ali sedem različnih faktorjev. Ne trdim, da vsi opravljamo isto delo.

Vaš prosti čas? Morda kakšen hobi?

Največ prostega časa mi vzame Alen, kajti potrebno je narediti domačo nalogo, vsak dan brati,

poleg tega pa otrok zahteva, da si ob njem, čeprav gleda samo televizijo. Od pomladi do jeseni je veliko dela na vrtu, ki ni majhen. Imam cvetlični vrt, dela okrog hiše je veliko, balkoni pa so ponavadi polni cvetja... Res pa je, da si vsako leto privoščimo počitnice na obali, pozimi pa občasno hodimo smučat.

Pa vaše sporočilo za bralce Steklarja?

Vsem bralcem Steklarja želim največ zdravja. Želim veliko strpnosti, volje do dela, razumevanja tako v službi kot tudi doma. Prizadeti drugega je lahko, čutiti se prizadetega pa težko. Zavedati se moramo, da je delo vsakega posameznika častno in odgovorno. Ker pa se približujejo družinski božično-novoletni prazniki, želim, da bi se čim lepše počutili v krogu vaših najbližjih, kajti takšne praznike si najbolj zapomnimo. Vsem skupaj torej srečno, zdravo, uspešno in veselja polno novo leto.

Ivanka Firšt je zelo skromna, marljiva sodelavka. Resnično s pravim odnosom do dela, z veliko odgovornostjo do izvedbe zadanih nalog. Ima veliko veselje do dela, ki ga lahko občutimo vsi, ki smo tako ali drugače povezani z njo. Želim, da njena delovna zagnanost nikoli ne pojenja. Vsi pa si lahko želimo, še več takšnih sodelavcev, ki jih v našem podjetju zagotovo manjka. Naj nam so za zgled. Sama osebno pa ji želim, še mnogo delovnih uspehov.

Pogovarjala se je Brigita Stopar

DAN ODPRTIH VRAT

12. oktobra je naša tovarna odprla svoja vrata. Povabila je predvsem upokojene in upokojenke ter bivše sodelavce in sodelavke. Tovarno si je v treh skupinah ogledalo okrog 200 ljudi. Zbrala sem nekaj vtisov naših nekdanjih sodelavcev. Poleg imena pa je napisano delovno mesto, ki so ga nazadnje (ali pa vseskozi) opravljali.

Leopold Brglez, nabiralec 1 MDR brigad

Predstavitve podjetja na dnevu odprtih vrat mi je bila zelo všeč. Stanje primerjam z obdobjem, ko sem še delal devet let nazaj, in trdim, da so spremembe občutne. Zelo ste napredovali, čeprav smo mislili, "da brez nas ne bo šlo in da mladički, ki ostajajo, ne bodo zmogli". Dejansko pa je ravno obratno, napredek je občuten. So pa tudi pogoji dela dosti boljši kot takrat, delo olajšano z določenimi pripomočki, spremenjeni modeli ipd.. Občutek imam, da se dela počasneje, da ni tistega divjanja, kot je bilo včasih, saj kvaliteta izdelkov, ki jih danes delate, tega ne dopušča.

V "upokojskem obdobju sem še malo delal tudi v steklarni v Rogaška, kjer pa je tempo dela dejansko umirjen in pogoji dela še boljši. Tam so šele sedaj začeli uvajati strojno proizvodnjo.

Tudi v avtomatski proizvodnji so velike spremembe. Steklenice, kakršne smo včasih delali v polavtomatskem programu, danes "bruha" avtomat.

Skratka s tem dnem sem bil res zelo zadovoljen.

Robert Ranzinger, ročni pihalec 1 brigadir

Vsa leta delovnega staža sem bil steklar, poklic se mi je vlegel na dušo in še danes veliko razmišljam o tem delu, o spreminjanju viskozne žareče mase v steklen izdelek. Zato sem si na dnevu odprtih vrat ogledoval samo del podjetja, v katerem sem delal in ki danes posluje pod znamko Opal. Sedaj na to proizvodnjo gledam z drugačnimi očmi. Včasih so se mi vsi elementi, ki jo sestavljajo, zdeli samoumevni, tako običajni, da jim nisem namenjal pozornosti, pa tudi časa ni bilo. Sedaj pa sem bil nad vsem tako zelo impersioniran, da sem šel na ogled kar dvakrat - z dvema skupinama.

Kar sem šel v penzijo se je marsikaj spremenilo. Veliko novih, zelo zahtevnih artiklov delate. Tempo dela je bolj umirjen, mi smo bili

preveliki divjaki, nova generacija si zna pametneje razporediti delovni čas. Pogoji za delo so boljši, delavci lažje delajo, manj se kadi. Celotna tovarna je zelo urejena, vsak ve, kaj je njegovo delo. Glede na vse, kar sem videl, mislim, da bi si zaslužili malo boljše plače. Čas, ko sem bil v tovarni, sem izkoristil tudi za to, da sem malo "zmotil" bivše sodelavce in jih povprašal, kakšni so pa njihovi občutki. Ta ponovni stik mi je prav tako veliko pomenil.

Karl Brilej, izmenovodja avtomatska

Zelo lepo se mi zdi, da ste nam omogočili ogled "naše tovarne" tudi po zaključku aktivnega staža, da smo imeli možnost videti, kakšna je danes, kaj se je spremenilo... Bil sem prijetno presenečen tako nad zunanjim izgledom in redom, ki danes vlada v njej, kot nad proizvodnjo samo. Veliko je majhnih, drobnih novosti, pa tudi nekaj velikih nove preše, prostorska urejenost, opazna je skrb za izboljšanje pogojev dela, skratka glede na videno lahko izrečem samo pohvalne besede. Ker sem bil preko 30 let "avtomatičar", sem se v glavnem zadržal na tem delu proizvodnje. Ura, namenjena nam, je bila prekratka, da bi videl vse, kar bi me zanimalo, kljub temu pa sem nekaj časa namenil tudi pogovoru z bivšimi sodelavci, pa tudi upokojenici se med seboj že dolgo nismo videli v takem številu in vsi skupaj bi se imeli še dolgo o čem pogovarjati.

Vili Petrič, vodja KIKO delavnice

Presenečenja je bilo veliko. Prvo prijetno je bilo to, da so se vrata za nas sploh odprla. Po prihodu skoznje pa so si presenečenja kar sledila zelo lep sprejem, velik napredek v vseh delih proizvodnje (nekateri stroji v avtomatski proizvodnji so takšni, da si jih niti predstavljati nismo mogli), neverjeten red vseh stvari pa še pogostitev na koncu. Samo v ročni

proizvodnji se mi zdi, da je premalo delavnic, da je interesa za te izdelke več in da bi ga lahko še bolj izkoristili. Ne bi smeli pozabiti, da je ta del proizvodnje zibelka vseh ostalih, da je iz njega nastala ta tovarna in vse, nad čimer smo se na ta dan tudi mi čudili.

Veliko upokojencev je izkoristilo to enkratno priložnost, zato upam, da boste vrata za nas še kdaj odprli.

Milena Petrič, evidentičarka v SGI

Tudi jaz sem bila prijetno presenečena nad notranjostjo te zgradbe, ki se na zunaj ni dosti spremenila. Zlasti sta vse pohvale vredna higiena in red, ki vladata v njej. Včasih smo iz skladišča, kjer sem si prislužila svojo upokojitev, zaradi raznih ovir in "barikad" vsepovsod komaj prišli do avtomatske proizvodnje na drugem koncu tovarne. Sprejem vaših vodilnih je bil zelo profesionalen, hkrati pa so bili vsi tudi prijazni in odprti. Lahko smo marsikaj vprašali, komentirali... Najmanj, kar smo pričakovali, pa je bilo, da bomo na koncu še pogoščeni. Seveda ne gre za hrano in pijačo pač pa za pozornost, ki nam je bila namenjena. To je bila še dodatna priložnost, da smo se med seboj malo pogovorili, si obljubili kakšen obisk, ki ohranja stike, si stisnili roke... Želim si, da bi nam ogled podjetja omogočili še kdaj.

Emil Bec, izmenovodja slikarnice

O dnevu odprtih vrat, ki je bil napovedan v našem časopisu, sem obvestil tudi nekaj "fantov" iz Rudnika, knapov, ki so me še v času mojih aktivnih let "nadlegovali", naj nekako posredujem, da si bodo lahko ogledali tovarno. Vse življenje že živijo v tem okolju, pa še niso imeli priložnosti videti notranjosti tovarne, ki je dajala in daje kruh tolikim ljudem v Hrastniku. Zato bom več kot o svojih, povedal o njihovih vtisih. Že sprejem, ko so

še že pri vходу pojavili direktorji in ostali najozgiji vodilni, jih je navdušil. Med samim ogledom so vodilni proizvodni proces razlagali tako, da so ga razumeli tudi tisti, ki tu niso delali.

Še najmanj pa je kdorkoli pričakoval, da bo po ogledu še pogostitev, saj nas je bilo nenazadnje nekaj sto in te poteze in tudi celotnega dneva ne morejo pozabiti in je še vedno tema naših pogovorov. Nihče od nas tudi ne ve za primer tovrstne odprtosti v podjetjih v Zasavju. Zato se v njihovem imenu vodstvu Steklarne zahvaljujem.

Zase pa lahko rečem, da čeprav sem bil v času po upokojitvi vsako leto vsaj enkrat v tovarni, se občutno spreminja na bolje. Zelo pohvalna se mi zdi sedanja zaščita peči v ročni proizvodnji (prej mreže, ki so bile poleg slabše zaščite tudi neestetske, saj so iz njih kar visele steklene niti). Red in čistoča sta večja, prav tako so boljši tudi pogoji dela, izdelki pa veliko zahtevnejši kot takrat, pa tudi kvaliteta izdelkov je večja, kot je bila nekoč.

Miha Javoršek, obratovodja avtomatske

Presenečen sem bil nad urejenostjo in čistočo v tovarni. Razmere za delo so boljše, gotovo predelne stene pripomorejo k boljšemu zdravju ljudi, ki so izpostavljeni delu na visokih temperaturah. Zlasti sem bil navdušen nad kvaliteto stekla, moral sem vprašati, če gre za kristal. Zaradi nereda je bila včasih zelo otežena notranja manipulacija pri delu, zabito je bilo s transportnimi vozički, steklovina se je držala tal... Najbolj me je seveda zanimala avtomatska proizvodnja, ker iz nje izhajam, tovarno pa sem zapustil leta 1977. Bili smo pionirji te proizvodnje in ne smem se spomniti, koliko smo se po nepotrebnem mučili, ker nismo imeli dovolj znanja, lahko bi rekli, da smo dve leti po nepo-

trebnem "uničevali orodje in steklo" in Steklarni Hrastnik zaradi nevednosti naredili veliko škode. Vodilni bi morali takrat vedeti, da so prav tako kot stroji pomembni tudi usposobljeni delavci. Potrebna bi bilo vsaj eno leto izobraževanja.

Vesel bi bil, če bi bil tak dan še kdaj, morda pa bi bilo dobro, če bi nas vodil kdo od "starih mačkov", ki bi lahko naredili tudi primerjavo s prejšnjimi časi, npr. kaj je danes tam, kjer je bilo včasih..., kako se je spremenilo to in ono... Še veliko je stvari, ki bi jih rad videl, pa v tem kratkem času ni bilo možnosti - še zlasti pa mi je žal, da nismo videli visokoregalnega skladišča.

Marjeta Petan, komercialistka ročne

Zelo sem bila vesela, da sem lahko po šestih letih, kar sem doma, prestopila vrata tovarne. Najbolj sta me impresionirala red v tovarni ter čistoča. Raje se ne spomnim, koliko časa smo včasih porabili za iskanje robe, sedaj pa je v tovarni malo, vsa je pregledno urejena. Včasih nam ni na kraj pameti padlo, da bi šli okrog strojev brez ustrezne zaščite, saj je vseokrog brizgalo olje. Tega dne pa je moja bela jakna ostala brez madeža. Navdušilo me je tudi ločeno zbiranje odpadkov, ki ga izvajate. Največje presenečenje pa so artikli, ki jih danes delate. Zlasti v ročni proizvodnji, za katero sem do zadnjega prodajala, sem z odprtimi usti strmela v artikle, o katerih smo lahko včasih le sanjali. Mislim, da imate vse pogoje za uspeh. Če bodo še medsebojni odnosi urejeni, bodo ljudje še boljše in kvalitetnejše delali, saj so ti eden od temeljev zadovoljstva, znano pa je, da so zadovoljni delavci najboljše delavci.

Štela sem si čas, da so si vodilni na soboto vzeli čas za nas. V jedilnici na zaključku pa sem pogrešala generalnega direktorja, ki si je včasih kljub obveznostim našel čas za take reči.

V glavnem pa je pri vseh, ki smo zaslužili svojo pokojnino v

steklarni, presenetljiv občutek pripadnosti do nje in verjetno si jo lastimo bolj, kot je v resnici je, če sploh še kaj naša. O tem pogrešamo trohico poštenega obveščanja.

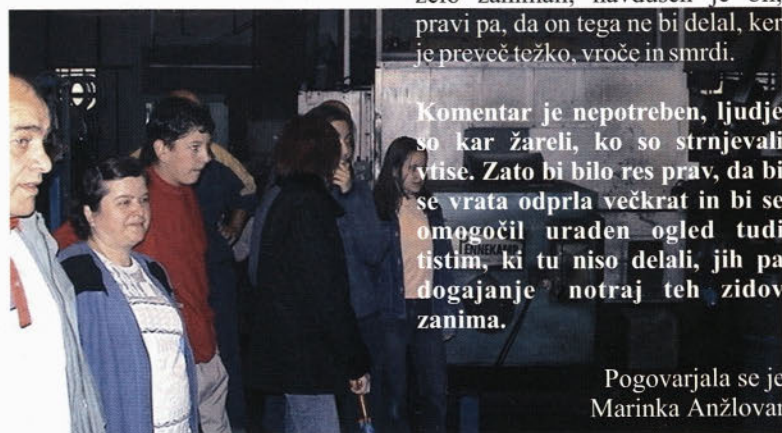
Magda Podmenik, administratorka primopredaje v Stedeku

Že dolgo sem si želela, da bi si spet pogledala svoj drugi dom, kjer sem prebila 35 let aktivnega obdobja. V tem času sem opravljala zelo različna dela od odnašanja do izpihovanja v stari glažuti, ki je takrat izgledala kot malo večji kozolec, do pregledalke in kasneje tehnične kontrolorke na avtomatih do razporeditve v Stedek, kjer sem pristala na koncu delovne zaradi bolezni. Od leta 1995, odkar sem bila zadnjič v tovarni, se je vse zelo spremenilo, tako prostori kot delovna mesta oz. njihov razpored. Vse je nekako bolj logično urejeno, medsebojno smiselno povezano, neraztegnjeno. Zlasti me je navdušil red, ki danes vlada znotraj teh prostorov. Tudi včasih smo se nekateri - zlasti tisti, ki smo sami izkusili različna dela - zelo trudili, da bi ga vzpostavili, pa nam enkrat iz enega drugič iz drugega vzroka ni uspelo. Občutek imam, da imajo današnji delavci večje spoštovanje do svojega in tujega dela. Raje se ne spomnim, kako so bili včasih po celi tovarni nastavljeni komadi, potem pa se jih je ogromno tako ali drugače poškodovalo, izničena je bilo ogromno trdega dela velikega števila ljudi. Gotovo mora biti danes vzpostavljena cela veriga odličnih povezav, da vam je to uspelo. Temu lahko rečemo le "kapo dol".

Malo mi je tudi žal, da nismo videli dela v brusilnici, ker me zelo zanima, kako izgleda obdelava tako velikih artiklov, kot jih delajo sedaj. Lahko še povem, da smo dočakali častitljiv sprejem, zelo dobro obrazložen potek dela in vodenje skupin ter prekrasen zaključek. S seboj sem peljala tudi svojega vnuka, da je videl, kje sta babi in dedo trdo zaslužila svojo penzijo. Proizvodni procesi so ga zelo zanimali, navdušen je bil, pravi pa, da on tega ne bi delal, ker je preveč težko, vroče in smrdi.

Komentar je nepotreben, ljudje so kar žareli, ko so strnjevali vtise. Zato bi bilo res prav, da bi se vrata odprla večkrat in bi se omogočil uraden ogled tudi tistim, ki tu niso delali, jih pa dogajanje notraj teh zidov zanima.

Pogovarjala se je Marinka Anžlovar

Projekt LOČENO ZBIRANJE ODPADKOV

So vas zbudli v oči zeleno, modro in rjavo pobarvani vozički, nove lokacije zbirališč odpadkov? Nekaterim pa je prav gotovo dobro znano naše opozarjanje oz. gnajvljenje glede urejenosti okolice silosa za odpadke. No, naj vam predstavim vzroke našega nenadnega, za nekatere pretiranega, zanimanja za odpadke v zadnjem času.

Na pobudo direktorice je bila formirana projektna skupina, ki naj bi podala svoje videnje rešitve problema ločenega zbiranja odpadkov v okviru določenih prostorskih in finančnih možnosti.

Moji sodelavci pri projektu so bili Martina Kandolf, Sabina Žlindra, Albin Lavrič, Marjan Polak, Srečko Medvešek in Dean Žagar. Kot podlaga za delo pa nam je bila že izdelana projektna naloga družbe Sinet.

Cilji naše naloge so bili zmanjšanje količine odpadkov na izvoru, urediti ločeno zbiranje le-teh in hkrati poskušati ustvariti urejeno delovno okolje.

Pri samem delu smo se osredotočili na odpadke, katerih odstranjevanje nam predstavlja strošek (odvoz in deponiranje komunalnih odpadkov) in odpadke, ki nam ob urejenem zbiranju predstavljajo celo vir dohodka (papir, kartoni, folija, kovinski odpadki), saj jih pooblaščen zbiralec odkupujejo.

Rezultate dela naše skupine, in seveda vseh ostalih, ki so sodelovali pri izvedbi del, lahko že vidite, če se sprehodite po proizvodni hali. Zato naj le na kratko povzamem bistvo našega projekta.

Centralno zbirališče smo poimenovali kot "EKOLOŠKO TOČKO", ki se nahaja pri silosu za komunalne odpadke, poleg brusilnice, kjer se v končni fazi zberejo odpadki vseh podjetij (Vitrum, Opal, Sinet - invalidska delavnica in Stedek-satinirnica).

Na tem mestu so:

- mrežni zaboj za zbiranje papirja in kartonov
- mrežni zaboj za zbiranje folije
- stiskalnica (papir, kartone in folijo se stisne v bale, ki so s tem pripravljene za odkup s strani pooblaščenega zbiralca)
- 2 silosa za komunalne odpadke
- 2 posodi za zbiranje trakov

Pomožno zbirališče se nahaja v "novi hali" pri P7

Na tem mestu so:

- zabojnik za zbiranje papirja in kartonov
- zabojnik za zbiranje folije
- rjav voziček za zbiranje smeti (plastenke, kozarčki, ostanki od čiščenja...)
- rjav voziček za zbiranje trakov (plastični trakovi, trakovi od nalepk)

Vrste odpadkov, ki jih ločeno zbiramo torej so:

1. PAPIR, KARTONI

s pomožnega zbirališča se ga odpelje na centralno zbirališče in stisne v bale, ki jih nato odkupi

pooblaščen zbiralec.

2. FOLIJA

s pomožnega zbirališča se odpelje na centralno zbirališče in stisne v bale, ki jih nato odkupi pooblaščen zbiralec.

3. TRAKOVI

s pomožnega zbirališča se odpeljejo na centralno zbirališče, nato pa direktno na kamion z odpadki.

S tem smo preprečili ovijanje trakov okrog rešetk silosa za smeti, kjer so nam povzročali velike preglavice pri praznjenju.

4. STEKLO ZA RECIKLAŽO

se zbira pri hladilnih pečeh v zelenih vozičkih in se vrača nazaj v proizvodni proces.

5. UMAZANO STEKLO

se zbira na posameznih proizvodnih linijah v modrih vozičkih. Zaradi onesnaženosti je neprijetno za ponovno uporabo in se ga odvažna v silos za odpadke.

6. ČISTILNA VOLNA

se zbira na posameznih proizvodnih linijah in delavnicah, v posodah s PVC vrečko, ki se jo nato dostavi v Skladišče odpadnih olj. Ker gre za nevaren odpadek, odvoz opravlja pooblaščen zbiralec.

7. KOVINSKI ODPADKI

Se zbirajo v kontejnerju na dvorišču pri dimniku. Odkupi jih pooblaščen zbiralec.

8. KOMUNALNI ODPADKI

se zbirajo v silosu na centralnem

zbirališču, od tam pa se naložijo na kamion za odpadke, ki jih odvažna na deponijo.

Takšne so torej naše rešitve. Glede na komentarje, ki jih že dobivamo, so nekateri z njimi zadovoljni, spet drugi pa bi stvari uredili drugače. Zavedamo se, da s tem nismo rešili vseh problemov, ki se tičejo odpadkov. Gotovo se bomo še srečevali z njimi in jih skušali sproti odpravljati, saj bo ne nazadnje to od nas terjala tudi vedno strožja zakonodaja.

Vsekakor pa je urejenost na tem področju odvisna tudi od ravnanja

vsakega posameznika v naši sredini, tako v Vitrumu, Opalu, Stedekovi satinirnici in Sinetovi invalidski delavnici.

Ne pozabimo, da je urejenost našega delovnega prostora pravih pravil ogledalo nas samih.

Mateja Koritnik

SEJEM GLASS TEC - DÜSSELDORF (pregled skozi dekoratersko oko)

Do sedaj sem bil na sejnih vsaj delno vedno tudi v vlogi razstavljalca, tega sejma pa sem se udeležil izključno kot obiskovalec. To pomeni večjo sproščenost med obiskom, saj ni ostalih skrbi, ki te lahko dodatno obremenjujejo, hkrati pa je to tudi odgovornost, saj je treba nabrati kar se da veliko koristnih informacij, ki jih lahko pozneje uporabiš pri svojem delu in jih posreduješ ostalim v podjetju.

Sejem Glass Tec je, kot že samo ime pove, sejem steklarske opreme. V prvi vrsti je namenjen proizvajalcem steklenih izdelkov, nato pa tudi vsem ostalim, ki so s tem področjem povezani. Veliko večino sejmskih prostorov zasedajo proizvajalci opreme za ravna stekla in stekla za avtomobilsko industrijo. Na sejmu razstavljajo tudi vsa pomembna podjetja, ki proizvajajo opremo za stekleno embalažo, kozarce...in pa tudi ne nazadnje, proizvajalci opreme za dekoracijo stekla, kamor je bil usmerjen glavni del moje pozornosti.

Stroji za sitotisk okroglih steklenih izdelkov:

Vsi proizvajalci so predstavili svoje prestižne izdelke. Pri Fermac-u je bil to nov 8-barvni stroj za sitotisk steklenic. Stroj ima vse nastavitve izvedene z električnim oz. pnevmatskim pogonom, s senzorjem povezane in krmiljene motorje za vrtenje in pozicioniranje izdelkov, ter delovno hitrost do 100 kos/min, pri čemer ohrani natančnost tiska posamezne barve v območju $\pm 0,1$ mm. Izredno zmogljiva naprava, ki se jo da z nakupom dodatne opreme predelati tudi za tiskanje na kozarce.

Pri Techno5 in Kammann-u so predstavili nove stroje za tiskanje steklenih izdelkov z barvami za ultravijolično (UV) utrjevanje. Pri teh strojih je zraven vsake postaje za tisk še UV postaja za utrjevanje barv.

Prednost uporabe barv za UV

utrjevanje:

- natisnjenih barv ni potrebno žgati
- torej odpade investicija v žgalno peč
- veliko večji spekter različnih odtenkov (barve za UV utrjevanje se uporabljajo tudi v grafični industriji)
- v prihodnosti je mogoče na tem področju pričakovati tudi razvoj strojev, ki uporabljajo CYMK način mešanja osnovnih barv in s tem tisk v polni barvni lestvici (full-color) (kar nekaj naprav, ki tiskajo v full-color tehniki je bilo razstavljenih za programe dekoracije ravnega stekla v bistvu so to veliki InkJet tiskalniki za steklo)

Slabost strojev za tisk UV barv:

- zaradi vgrajenih UV postaj so ti stroji dvakrat dražji od običajnih (za tisk 6 barv je dejansko potrebnih 12 postaj 6 za tisk in 6 za UV utrjevanje)
- uporaba UV barv za tisk na steklo je precej nova, tako da še ni s trga preverjenih informacij o obstojnosti barv, ki je ključnega pomena pri odločitvi za ali proti izbiri uporabe teh barv

Vsekakor je uporabo barv za UV utrjevanje potrebno v bodoče redno spremljati in slediti njihovem razvoju.

Podjetje Rosario je zanimivo predvsem zaradi koncepta ponudbe celotnega servisa kupca. Nudijo načrtovanje in postavitev kompletne linije za dekoracijo, ki lahko vsebuje:

- depaletizirno enoto,
- enoto za vhodno kontrolo,
- enoto za dekoracijo (klasični tisk ali tisk UV barv),
- enoto za kontrolo dekorja,
- žgalno peč (ta odpade v primeru uporabe stroja za tisk barv za UV utrjevanje),
- paletizirno enoto.

V taki liniji postavljen tiskarski stroj je visoko zmogljiv (high-speed) in ima delovni takt približno 120 kos/min (sicer bi bilo brez smisla postavljati zraven vse ostale naprave). Ti stroji imajo natančnost pozicije posamezne barve ± 3 mm. To pomeni, da lahko na njih tiskajo le dekorje, ki poleg zelo velike naklade (manj kot 200.000 kos v seriji se ne izplača, ker je nastavljanje celotne linije preveč dolgotrajen proces) ne zahtevajo velike natančnosti. Tipičen primer je recimo rdeče-bela dekoracija steklenic za Coca-Colo.

Poleg omenjenega programa je bil pri podjetju Rosario zanimiv tudi koncept modularnega linijskega stroja za sitotisk na steklo pri klasični hitrosti (do 60 kos/min). Natančnost tega stroja je $\pm 0,2$ mm. Njegova posebnost je, da lahko posamezne postaje dograjujemo naknadno. V začetku nabavimo na primer samo dve postaji za dvobarvni tisk (ter vlagalno in izlagalno postajo), kasneje pa razširimo število možnih barv z nakupom dodatnih postaj za tiskanje. V stroj lahko vgradimo tudi postaje za UV utrjevanje barv, ki so prav tako module. Tako dobimo stoj, ki je uporaben tako za tisk s termoplastičnimi barvami, kot tudi z barvami za UV utrjevanje.

Žgalne peči:

Ogledali smo si tudi razstavne prostore vseh vodilnih proizvajalcev žgalnih peči. Bili smo pri podjetju Antonini, Vidromecanica, Carmet in pri še nekaj manjših proizvajalcih. Od vseh velja posebej izpostaviti le podjetje Carmet. To podjetje se je po mojem mnenju edino poglobilo v žganje dekoriranih izdelkov, vsi ostali ponujajo le iz programa steklarske industrije predelane hladilne peči. V podjetju Carmet so razvili poseben sistem gorilcev, ki zagotavlja veliko čistejšo atmosfero v žgalni peči, kar je za nas dekoraterje ključnega pomena. Plini, ki nastajajo med gorenjem, velikokrat povzročajo slabo žganje izdelkov, oz. so zaradi tega na izdelkih napake, madeži in podobni defekti. Pri pečeh Carmet je zgorevalna cona gorilcev ločena od grelne cone in s tem od izdelkov, razen tega pa proizvajalec garantira 30 do 40% manjšo porabo plina, ker naj bi njihovi gorilci imeli s patentom zaščiteno način delovanja, ki omogoča boljši izkoristek.

Barve:

Veliko energije smo vložili v iskanje novih proizvajalcev barv za dekoracijo stekla, kakršno izvajamo v našem podjetju. Na žalost se

je izkazalo, da že poznamo vse, ki so omembe vredni. Tako se ni nič premaknilo v smer skrajšanja dobavnih rokov barv. Ti se gibljejo med 3 in 6 tedni in predstavljajo resen problem pri zadovoljevanju kupcev, še posebej kadar je potrebno hitro narediti nov vzorec. Zaradi tega smo z obstoječimi dobavitelji pričeli pogovore o možnostih mešanja barv doma. Vsi so se strinjali, da je za nas to dejansko najboljša rešitev. Pri tem bo glavna ovira pridobitev potrebne znanja za pripravo kvalitetne mešalnice. Pri barvah za brizganje ne bo večjih težav, malo težje pa bo pri barvah za sitotisk. Tu je potrebna uporaba posebne opreme, še več pa izkušenj, ki si jih bomo lahko pridobili samo sami. Čeprav so vsi proizvajalci ponudili pomoč in svetovanje, so tudi vsi priznali, da je to precej zapletena zadeva, ki ne da vedno pričakovanih rezultatov in pri kateri so izkušnje res zelo pomembne.

Proizvajalec opreme za brizganje nisem zasledil. Njihov program je bolj namenjen barvanju v avtomobilski in pohištvni industriji in je za naše potrebe samo modificiran. Zaradi tega razstavljajo na sejnih, ki imajo drugo ciljno skupino obiskovalcev.

Seveda bi se dalo o samem sejmu ali o kakšnem posameznem področju napisati še veliko več, vendar o tem kdaj drugič. Upam, da bom imel še kdaj možnost ogleda tega sejma, saj to pomeni stik z razvojem in trendi v industriji opreme za dekoracijo stekla.

Matej Repovž

ZAHVALA

S temi vrsticami bi se rada zahvalila vsem najinim sodelavcem v družbi Stedek, predvsem pa sodelavcem v satinirnici, izmeni Doberšek ter g. Mateju za poslovilne besede ob najinemu odhodu v pokoj. Hvala za lepa darila, ki naju bodo vedno spominjala na vas in trenutke, katere smo preživeli skupaj.

Vsem zaposlenim v družbi Stedek pa želiva še mnogo delovnih uspehov ter vse lepo v novem prihajajočem letu 2003.

Brigita Kumlanc in Rudi Alfirev

METODA 20 KLJUČEV IZBOLJŠALA DELOVNE POGOJE V SATINIRNICI

V časopisu Steklar je bil projekt 20 ključev že večkrat predstavljen. Iz različnih delovnih sredin slišimo, da so metode 20 ključev marsikaj spremenile. Zanimalo me je, kako se to odraža v naši skupini v Hrastniku. Imenujejo se Kalimero. Vsi vemo, da so se malemu črnemu piščančku iz risank, ki smo jih gledali ko smo bili majhni, neprestano dogajale krivice... Prepričana sem, da so naši sodelavci v satinirnici hoteli s tem imenom le še bolj opozoriti nase.

Že vstop v satinirnico mi je povedal, da so tu narejene spremembe. Vse je pospravljeno. Prva skupina je ravno zaključila z delom in zato sem jih ujela pri čiščenju, ki ga opravijo po vsakem delu. Pri mojem zadnjem obisku (moram priznati, da je tega že dolgo), je bilo na raznih poličkah polno odvečnega stekla, materiala... Skratka vsepovsod vse. Ko danes vstopiš v ta prostor, se ti sicer ne vtisne v spomin lepa proizvodnja, saj način dela v satinirnici to vsekakor ni. Je pa to delovno okolje, ki je lepo urejeno in pospravljeno. Oglasna deska je opremljena z vso evidenco, ki jo metoda ključa 1 zahteva. Še posebej zanimiva pa je analiza o proizvedenih komadih po mesecih in graf o porabi lerita, ki je barvno označen tako, da ti že pogled na graf jasno pove, kakšna je bila poraba v posameznem mesecu in kako to vpliva na stroške

same proizvodnje. (slabo, dobro, zelo dobro, odlično). Na oglasni tabli je objavljen tudi razpored petminutnega vsakodnevnega čiščenja.

No, to so bili moji vtisi. Zdaj pa si pogledajmo, kaj o 20 ključih menijo Kalimerotke in Kalimeri. V satinirnici sta samo 2 Kalimerota, zato so pri pogovoru sodelovale v glavnem predstavnice ženskega spola.

Ana Doberšek - izmenovodja:

Naše punce (in seveda tudi fanta) so zelo pridne. Nihče, ki ni poizkusil dela pri nas, ne ve kako in koliko se tu dela. Rezultati so znani. Vemo pa tudi, da če bi imeli dela še več, bi ga naredili še več. Če bi bilo delo vedno na tri izmene, bi se tudi pri materialu še več prihranilo. Malo v šali, malo pa tudi zares, je gospe Ani kar ušlo:

Skratka, geslo satinirnice je: NAREDIMO NEMOGOČE.

Potem pa zelo resno nadaljevala: Pridni so, skrbni, vendar so ključni naredili svoje...

Najbolj se poznajo rezultati pri:

- varčevanju (elektrika, lerite SX-20 in ostali materiali...);
- izkoristku delovnega časa;
- o težavah se posvetujejo in jih skupaj rešijo. Ni več tistega, da bi vsak naredil kar po svoji vesti in kar bo, bo...

Največji problemi, ki jih seveda ne morejo rešiti sami, saj so povezani z večjimi investicijami so:

- streha
  - ogrevanje
  - viličar
  - računalniška povezava s Trbovljami
- Zavedajo se, da je bilo v satinirnici v tem letu vložena ogromno denarja, zato na probleme samo spomnijo..

Anka Pepelnjak - izmenovodja:

Pogoji dela so boljši. Vse je bolj pospravljeno. Ljudje so pripravljeno delati po tej metodi in zato je delovno vzdušje boljše. Na oglasni deski je napisan dnevni red, ki se ga vsi držimo. Vsak ve, kaj mora narediti in kdaj. V bližnji prihodnosti bomo prostor še zbelili in bo še lepše.

Hasikič Emira - pregledalka:

Vsak teden je eden od nas dežuren. Zadolžen je, da preverja stanje. Če ugotovi, da je prejšnja izmena pustila za seboj neurejena delovna mesta, jih opozori in v glavnem se stanje ne ponovi. V primeru da bi se, se obvesti izmenovodkinjo, ki ustrezno ukrepa. Ko smo se začeli pripravljati na metodo 20. ključev, smo dobili novejšo omarice za obleke, boljšo ventilacijo, tudi zbelili bomo. V prostoru je zdaj prepovedano kaditi.

Čizmič Suada - satinerka:

Trenutno je najbolj problematično gretje. Bojimo se še bolj hladnih dni, saj je res težko delati, če si čisto premražen. Zebe nas. Kadilci morajo kaditi zunaj, kjer je še bolj mrzlo. Če si prineseš kaj za pod zob od doma, nimaš prostora, da bi pomalical. Veseli bi bili, če bi imeli poseben prostor, kjer bi se lahko spočili.

Jože Jesih - dostavljalec:

Nujno potrebno je popraviti vrata, saj je že nevarnost, da bodo na koga padla. Viličarji so zanič. Zavedam se, da zaradi kisline. Potrebno bi jih bilo skladiščiti zunaj satinirnice. Mogoče bi lahko z novim prostorom, ki si ga tako zelo želimo za počitek, malico in cigareto, pridobili tudi mesto za viličarja..

Janja Landero - nalagalka:

V redu je, če se bomo tega tudi naprej vsi držali mislim predvsem na vse izmene.

V bolniškem staležu smo v glavnem zato, ker se prehladimo in potem nekaj časa že še delaš, ko pa dobiš vročino, moraš k zdravniku.

G. Jesih je začel kar s problemi, ki ga vsakodnevno pestijo, nadaljeval pa takole:

No ja, drugače pa je veliko boljše, kot je bilo. Zdaj pospravljamo vsi (prej je bilo to le delo posameznikov, ki nam je šel nered na živce).

Muniba Hodžič - pregledalka:

V satinirnici sem zaposlena od l. 1996. Velike spremembe so, vendar pa bolj počasne. Največja pridobitev so ventilatorji in s tem boljši zrak, najbolj sporno pa je ogrevanje. Menim, da smo zdaj zdravstveno manj ogrožene, zato so tudi bolniški staleži bolj redki, kot v preteklosti.

Premalo nas obiskujeta sindikat in vodstvo.

Blekovič Merka - satinerka:

Vse, razen tega da je mrzlo in mokro, je v redu.

Zanimivo se je bilo pogovarjati z sodelavci iz satinirnice. Res se premalokrat vidimo, a vsi vemo, da so se časi zelo spremenili in da nam čas ne dopušča več, kot le nujno neobhodne pogovore, ki so vezani na poslovne rezultate.

Rosanda Kladnik

Fotografiral je
Andrej Časar

POSLOVNI NAČRT 2003

Podjetje Stedek je v poslovnem letu 2002 poslovalo bolj umirjeno, z manj težavami. Postalo je soliden partner svojim kupcem in dobaviteljem. Realizacija v letu 2002 bo po pričakovanjih za 45% višja od leta 2001 in za 13% nad plansko zastavljenimi cilji.

Tudi za leto 2003 je planirana še nadaljnja rast prihodkov od prodaje, in sicer v višini 962 milijonov tolarjev, kar pomeni v primerjavi z doseženim v letu 2002 povečanje za 14%.

Vsekakor se bomo morali še bolj potruditi na področju zniževanja stroškov poslovanja. V fazi proizvodnje bomo zasledovali sledeče cilje:

- zmanjšanje odpadka (nekvaliteta) v povprečju pod 2%;
- zmanjšanje časa zastojev na stroju Fermac;
- izboljšanje priprave dela;
- dokončna ureditev proizvodnje na stroju za izdelavo robov;
- razvoj novih tehnik dekoriranja;
- avtomatizacija in posodobitev dela v satinirnici ob upoštevanju ekoloških zahtev.

Na prodajnem področju bomo sledili sledečim ciljem:

- povečati število novih kupcev za več kot 5;
- selekcija kupcev;
- selekcija trgov;
- nadzor nad zalogami gotovih proizvodov;
- povečanje intenzivnosti obdelave trgov;

- nova tržišča z večjo dodano vrednostjo.

V letu 2003 bomo pričeli tudi s trženjem lastnih izdelkov, ki bodo razpoznavni tako po dekoraciji kot tudi po kartonski embalaži. S tem bomo dosegli prepoznavnost podjetja Stedek na trgu. V drugi polovici leta pa bomo pričeli tudi s trženjem na področju spominkov. Vse to nam bo tudi prineslo večjo dodano vrednost in zmanjšalo odvisnost od naših kupcev.

Na področju nabave bomo poskrbeli za nove alternativne vire dobav, kar naj bi omogočilo zmanjšanje stroškov repromateriala in pa tudi zmanjšanje vrednosti zalog vhodnega materiala. Posvetili pa se bomo tudi usklajevanju skupnih interesov s sestrskimi podjetji.

Na področju finančne politike bomo še naprej skrbeli za nadaljnjo konsolidacijo finančnega poslovanja podjetja. To nam bo tudi omogočilo boljše izhodišče za pogajanja z našimi dobavitelji.

V letu 2003 bomo zaposleni v podjetju stremeli, da postanemo enakopraven konkurent svetovnim dekoraterjem. Pomembno bo tudi, da bomo še naprej v čim večji meri pokrivali potrebe tako slovenskega trga, khrtati pa povečevali delež na tujih trgih.

Zavedati se moramo, da sta gonilni sili razvoja in uspeha v podjetju kreativnost in inovativnost.

Ob prihajajočem koncu leta 2002 vsem zaposlenim v podjetju Stedek, kakor tudi vsem ostalim zaposlenim v poslovnem sistemu Steklarna Hrastnik, želim lepe in prijetne praznike ter srečno in zdravo novo leto 2003.

Naj zaključim s sloganom, ki smo si ga zapisali v projektu ISO:

SAMI GRADIMO SVOJO BODOČNOST.

Direktor
Vili Petrič

POSLOVANJE V OPAL HRASTNIK d.o.o.

v obdobju januar - oktober 2002

V Opal-u Hrastnik smo v obdobju januar-oktober 2002 ustvarili pozitivni poslovni izid dobiček v višini 11,8 mio sit, ter oblikovali za 5 mio sit rezervacij za pokrivanje predvidene izgube v mesecu decembru 2002. Po posameznih ravneh izkaza poslovnega izida pa je rezultat naslednji:

- poslovni izid iz poslovanja 20 mio sit;
- poslovni izid iz rednega delovanja 11 mio sit;
- celotni poslovni izid 11,8 mio sit.

Poslovanje tekočega leta vedno primerjamo z zastavljenimi cilji, kar je prikazano v spodnji tabeli.

Iz primerjave je razvidno, da čisti prihodki iz prodaje proizvodov zaostajajo za planiranimi za 2% ali 30 mio sit, vendar pa prodaja v zadnjih mesecih presega planirane cilje, zato upamo, da bomo do konca leta uspeli realizirati načrtovano prodajo. Kljub temu da nismo planirali zmanjšanja zaloga gotovih proizvodov in da to negativno vpliva na rezultat poslovanja, pa 28 mio sit zmanjšanja v primerjavi z zalogo konec leta 2001 predstavlja za Opal zeleno stanje, saj pri razpoložljivih skladiščnih zmogljivostih in nemotenem servisiranju kupcev predstavlja za nas optimalno stanje.

Stroški surovin, materiala in energije so manjši od planiranih za 16% ali 73 mio sit. Manjša poraba surovin za 18 mio sit je posledica nekoliko manjše proizvodnje, predvsem pa večje izkoriščenosti surovin iz naslova vračanja črepinj in manjšega odpada v proizvodnji. V letu 2001 smo uskladiščili 42% surovin, letos pa 48%. Manjši stroški tehnološkega goriva za 26,6 mio sit so predvsem posledica nižjih cen zemeljskega plina v primerjavi z napovedanimi. Stroški kartonov, palet, folij in armatur so manjši za 29 mio sit. Glavi razlog manjših stroškov je predvsem v znatnem padcu prodaje kupcu Peill&Putzler, ki ima v primerjavi z

IZKAZ USPEHA OPALA HRASTNIK D.O.O.

	1	2	3	4	5
	JAN-OKT 2002	JAN-OKT 2002 PLAN	JAN-DEC 2002 PLAN	RAZLIKA 1-2	IND 1:2
1. Čisti prihodki iz prodaje proizvodov	1.159.473	1.189.130	1.409.111	-29.657	98
- domači trg	81.623	98.185	116.349	-16.562	83
- tuji trg	1.077.850	1.090.945	1.292.762	-13.095	99
2. Ostali prihodki	39.482	26.543	31.460	12.938	149
3. Vpliv gibanja zalog	-27.783	0	0	-27.783	
4. Kosmati donos iz poslovanja (1+2+3)	1.171.171	1.215.673	1.440.571	-44.502	96
5. Stroški surovin, mater., energije	370.787	443.680	536.106	-72.893	84
6. Stroški storitev	249.056	224.141	266.035	24.915	111
7. Stroški dela	488.804	483.086	581.114	5.718	101
8. Amortizacija	25.718	24.234	29.286	1.484	106
9. Drugi odhodki poslovanja	12.209	9.511	9.648	2.698	128
10. Nabavna vred. prodanega blaga	4.510	0	0	4.510	
11. Stroški poslovanja (5+6+7+8+9+10)	1.151.085	1.184.652	1.422.190	-33.567	97
12. Dobiček iz poslovanja(4 -11)	20.087	31.021	18.381	-10.935	96
13. Prihodki iz financiranja	6.381	9.320	11.056	-2.940	68
14. Odhodki iz financiranja	15.471	15.366	18.810	104	101
15. Dobiček iz red.poslovanja(12+13-14)	10.996	24.975	10.627	-13.979	96
16. Izredni prihodki	997	0	0	997	
17. Izredni odhodki	133	0	0	133	
18. Celotni dobiček (15+16-17)	11.861	24.975	10.627	-13.114	96

Magdalena
Šurina

ostalimi kupci precej višje cene kartonov, pa tudi strošek palete in folije na artikel je precej večji. Manjši stroški pa so tudi posledica projekta združevanja naročil kartonov in optimizacija zalog, ki je obdržal nabavne cene na istem nivoju kljub povišanju cen.

Stroški storitev so večji za 11% ali 25 mio sit, v največji meri zaradi večjih stroškov storitev Stedek-a, Vitrum-a, transportnih storitev, zavarovalnih premij, sejmskih in propagandnih stroškov ter pogodbenega dela.

Strošek dela, ki v strukturi celotnih stroškov predstavlja največjo postavko, pa lahko rečemo, da je ostal na planirani višini.

Strošek amortizacije je le za 1,5 mio sit večji od planiranega predvsem iz razloga večjih investicij od načrtovanih. V letošnjem letu smo imeli 16.5 mio sit novih investicij, predvsem v nakup orodij za izdelke.

Drugi odhodki poslovanja so večji od planiranih predvsem zaradi že omenjenega oblikovanja rezervacij v višini 5 mio sit za pokrivanje decembrske izgube.

Manjši prihodki iz financiranja pa so predvsem posledica nihanja deviznih tečajev (padec tečaja dolarja) in s tem manjših tečajnih razlik od pričakovanih.

Opal se v letošnjem letu ni dodatno zadolževal, vse investicije smo financirali iz lastnih virov (dobiček + amortizacija). Še vedno pa odplačujemo dolg do leasingodajalca za skladišče na lokaciji Kranjsko.

Kot sem že omenila, prodaja v prvih desetih mesecih zaostaja za

PLAN ZA LETO 2003

Agresivnost na trgu je v drugi polovici leta 2002 pričela prinašati pozitivne rezultate. Napovedi kupcev za leto 2003 pa kljub temu niso obetavne, zato bo potrebno nadaljevati z zastavljeno prodajno politiko, razpršiti prodajo na več

srednje velikih kupcev. Predvsem bo potrebno še bolj podrobno spoznati kupce, predvsem z vidika končnih potrošnikov, kajti le ti so resnični uporabniki naših izdelkov.

Za leto 2003 predvidevamo prodajo v višini 6.25 mio EUR in sicer 3.55 mio EUR na področju ročne proizvodnje ter 2.7 mio EUR na področju polavtomatske proizvodnje. Opalno prevlečeni izdelki bodo predstavljali 88% realizacije. Za doseg zadane cilja bomo nadaljevali s povečevanjem prodaje pri srednje velikih kupcih, to so kupci z letnim obsegom prometa med 0.1 in 0.3 mio EUR.

Prodaja po posameznih tržiščih za leto 2003:

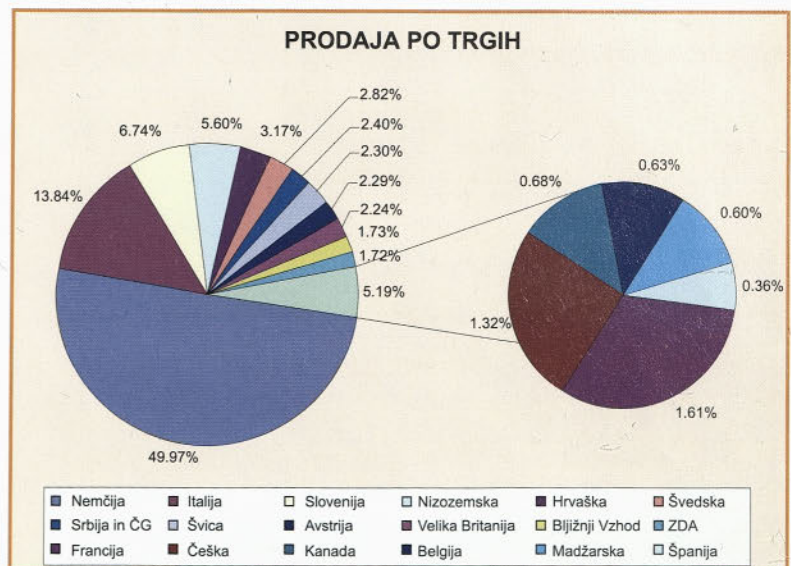

Tabela 1:

Država	Vrednost /€	Delež
Nemčija	3,125,606.29	49.97%
Italija	865,462.33	13.84%
Slovenija	421,746.24	6.74%
Nizozemska	349,995.82	5.60%
Hrvaška	198,412.84	3.17%
Švedska	176,405.74	2.82%
Srbija in ČG	149,924.23	2.40%
Švica	143,582.35	2.30%
Avstrija	143,085.62	2.29%
Vel. Britanija	140,195.04	2.24%
Bliž. Vzhod	108,210.03	1.73%
ZDA	107,419.01	1.72%
Francija	100,903.19	1.61%
Češka	82,787.63	1.32%
Kanada	42,235.10	0.68%
Belgija	39,222.21	0.63%
Madžarska	37,567.66	0.60%
Španija	22,230.90	0.36%

Ob koncu leta 2003, naj bi tako imeli takšnih kupcev vsaj 10 in bi njihov delež prometa predstavljal 1.58 mio EUR oziroma 25%.

Opal bo tudi v letu 2003 v pretežni meri izvoznik, saj bo ustvaril kar 93% svojih prihodkov z izvozom na tuji trg in le 7% na slovenskem trgu. Odvisnost od nemškega trga bomo zmanjšali iz 54% na 49%, kar bomo nadomestili z drugimi trgi, predvsem se bomo usmerjeni na italijanski trg. V sodelovanju s Stedekom bomo povečali prodajo dekoriranih izdelkov. Prihodke iz kopalniškega programa bomo povečati na 4.5% realizacije.

V letu 2003 je predvidenih 232 delovnih dni, kar je 5 dni več kot v letu 2002. Zaostali remont EPO peči načrtujemo pred prvomajskimi prazniki, od 21.04 do 03.05. za kar bi izgubili sedem delovnih dni. V poletnem času predvidevamo tritedenski kolektivni dopust, od 21.07. do 11.08.. Skupaj z božičnimi prazniki je tako razporejenega 25 dni dopusta, kar bi bilo preveč, zato bomo v prvih štirih mesecih delali po dve soboti za kolektivne dopuste. Iz komercialnega vidika je tak način dela ugodnejši, saj bo potrebno precej realizacije meseca aprila realizirati iz zalog. V primeru, do bo kvaliteta stekla in specifična poraba energije obvladljiva tudi v aprilu, bomo

Tabela 2:

	Št. izmen	D_stB	P_stB	%
MDR-1	1,126.59	4.00	4.86	121.40
MDR-4	240.41	1.00	1.04	103.63
RDBO-4	123.84	0.50	0.53	106.76
RDBO-5	2,017.01	9.00	8.69	96.60
RŠ-6	70.02	0.50	0.30	60.36
		15.00	15.42	102.81

remont prestavili na čas kolektivnih dopustov in podaljšali kolektivni dopust za en teden.

Potrebe prodaje, ki so prikazane v tabeli 2, kažejo na zaposlenost predvsem na področju polavtomatske proizvodnje. Z internim izobraževanjem bomo zaposlenim povečali širino in s tem dosegli možnost preoblikovanja RDBO brigade v MDR in obratno. Povečana fleksibilnost bo proizvodnji omogočila večjo prilagodljivost na tržne razmere.

Investicijska dejavnost bo v letu 2003 razdeljena na investicije OPAL-a, investicije Skupine in projektne investicije, za katere bo veljalo načelo vračanja, oziroma rentabilnosti. V skladu s komercialnim planom so na prvem mestu investicije v nove izdelke oziroma orodja.

Naštetem naj še nekaj pod ciljev, ki nas bodo pripeljali do zastavljene cilja 4% donosa na kapital in 5% rast prodaje:

- povečanje števila kupcev, ki imajo letno realizacijo 0,10 0,30 mil. eur oz. do 4% letne realizacije Opala Hrastnik;
- zmanjšanje odvisnosti od enega trga (nemški trg zmanjšati na 40%, največji kupec ne sme presežati 20%, drugi največji kupec pa 10%);
- znižanje prodaje preko zastopnikov na 4%;
- zmanjšanje števila reklamacij (skupna vrednost reklamacij 0.45% in manj kot 1.0 % pri kupcu);
- razvoj novega izdelka v 8 tednih;
- časovna usklajenost med dogovorjenim rokom in dejansko realizacijo naročila (odstopanje manjše od 1 tedna);
- zmanjšanje stroškov izmeta (kosovno in kilogramsko naj ne presega 9.5%);
- operacije dodelave optimizirati in zmanjšati izmet (kosovno in kilogramsko naj ne presega 16.0%);
- zmanjšanje režijskih ur v proizvodnji na 5.5% in v brusilnici na 8.0%;

- izkoristek zmesi povečati nad 50.0%;
- optimizirati pretočni čas na 7 delovnih dni;
- zmanjšanje bolniškega staleža na 8%;
- povečanje dodane vrednosti za 10%;
- povečanje čistega denarnega toka (čisti dobiček + amortizacij + oblikovane rezervacije) na ciljnih 0.2 mil. eur v letu 2003 potem 5%

- konstantna letna rast
- ostati neto kratkoročni upnik;
- skrajšanje in ohranitev dobe vezave terjatev izpod 50 dni;
- ohranjati dneve vezave zalog na 25 dni (oziroma 1400 paletnih mest);
- minimizacija medfaznih zalog na 50.000,00 EUR.

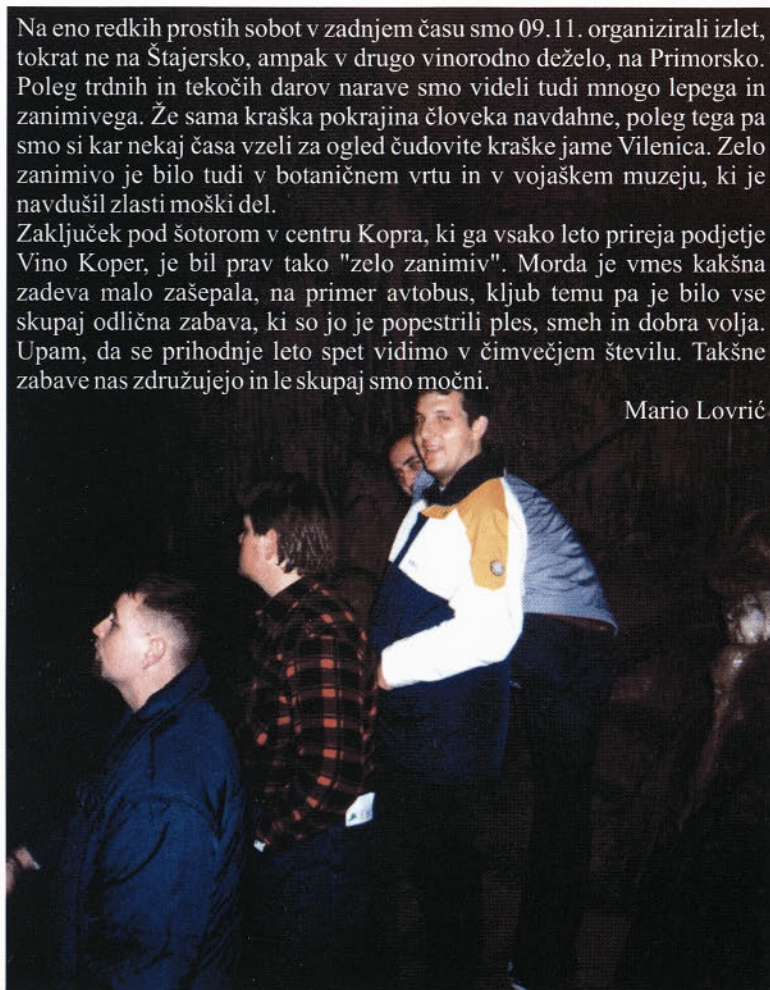
Franci Zajc

MARTINOVALI SMO

Na eno redkih prostih sobot v zadnjem času smo 09.11. organizirali izlet, tokrat ne na Štajersko, ampak v drugo vinorodno deželo, na Primorsko. Poleg trdnih in tekočih darov narave smo videli tudi mnogo lepega in zanimivega. Že sama kraška pokrajina človeka navdahne, poleg tega pa smo si kar nekaj časa vzeli za ogled čudovite kraške jame Vilenica. Zelo zanimivo je bilo tudi v botaničnem vrtu in v vojaškem muzeju, ki je navdušil zlasti moški del.

Zaključek pod šotorom v centru Kopra, ki ga vsako leto prireja podjetje Vino Koper, je bil prav tako "zelo zanimiv". Morda je vmes kakšna zadeva malo zašepala, na primer avtobus, kljub temu pa je bilo vse skupaj odlična zabava, ki so jo je popestrili ples, smeh in dobra volja. Upam, da se prihodnje leto spet vidimo v čimvečjem številu. Takšne zabave nas združujejo in le skupaj smo močni.

Mario Lovrić

VOŠČILO

Ne moremo spreminiti vetra, lahko pa jadra obračamo tako, da vedno dosežemo cilj. Upam, da mi boste pri veslanju na naši jadrnici še naprej pomagali tako z močjo in spretnostjo vaših rok kot iznajdljivostjo vaših glav. Jaz pa se bom potrudil, da bomo skupaj jadrli v pravo smer.

Franci Zajc

V imenu sindikata družbe Opal Hrastnik želim vsem mirne praznike ter veliko sreče in zdravja v prihajajočem letu.

Kot veste, bo z novim letom zaživel tudi nov Zakon o delovnih razmerjih, ki daje precej poudarka sindikatu, zato vas ob toplem novoletnem vzdušju nagovarjam, da postanemo še bolj enotni in odločni ter ostanemo še naprej solidarni.

Pa pogumen skok v nove izzive.

Mario Lovrić

ANALIZA POŠKODB ZA STEKLARNO HRASNİK - VITRUM d.o.o.

V tokratni številki Steklarja vam posreduje obljubljeni analizo poškodb za Steklarno Hrastnik. Na podlagi evidenc, ki jih redno vodimo, smo izdelali analizo poškodb za Steklarno Hrastnik Vitrum d.o.o. in Opal d.o.o.

Iz analiz poškodb je razvidno, da se je v obdobju od 1. 1. 2002 do 30. 11. 2002 v Steklarni Hrastnik- Vitrum d.o.o. pripetilo 35 nezgod v Opal-u d.o.o. pa 51.

Čeprav se delovni postopki v Steklarni Hrastnik -Vitrum d.o.o. razlikujejo od delovnih postopkov v Opal-u d.o.o., pa lahko iz analiz poškodb razberemo, da so podatki, in s tem tudi zaključki, zelo

podobni. V obeh podjetjih je najpogostejša poškodba urez in opeklina, vzrok poškodbe material, snov, sevanje, pa tudi mesto poškodbe (zapestje, dlan). Upam, da bodo izdelane analize kakorkoli pripomogle k izboljšanju delovnih razmer in večji varnosti pri delu v Steklarni Hrastnik.

K večji varnosti pri delu pa vsekakor pripomore tudi osebno varovalna oprema, ki lahko morebiti prepreči marsikakšno poškodbo oziroma nezgodo pri delu. Več o tem pa v naslednji številki.

Gregor Kic

TABELA I -Prikaz poškodb po dnevih (od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2002)

	PON.	TOR.	SRE.	ČET.	PET.	SOB.	NED.
moški	/	5 (21,7 %)	6 (26,1 %)	5 (21,7 %)	4 (21,7 %)	1 (4,4 %)	2 (8,7 %)
ženske	1 (8,3 %)	2 (16,8 %)	/	1 (8,3 %)	1 (8,3 %)	6 (50 %)	1 (8,3 %)
skupaj	7 (2,9 %)	7 (20 %)	6 (17,1 %)	6 (17,1 %)	5 (14,3 %)	7 (20 %)	3 (8,6 %)

TABELA II - Oblika poškodbe

OBLIKA	ŠTEVILO POŠKODB
Urez	8 (22,9%)
Opeklina	4 (11,4%)
Tujek v oko	6 (17,1%)
Udarec predmeta (ob)	5 (14,3%)
Padec poškodovanca	3 (8,6%)
Stisnjenje	5 (14,3%)
Ostalo	4 (11,4%)
SKUPAJ	35

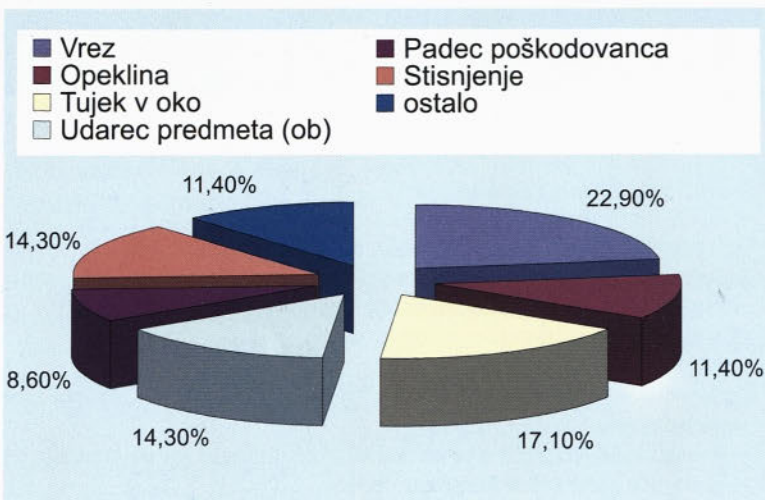

TABELA III - Vzrok poškodbe

VZROK	ŠTEVILO POŠKODB
Delovno okolje	4 (11,4%)
Material, snov, sevanje	21 (60%)
Prevozna sredstva	3 (8,6%)
Stroji	3 (8,6%)
Ostali povzročitelji	4 (11,4%)
SKUPAJ	35

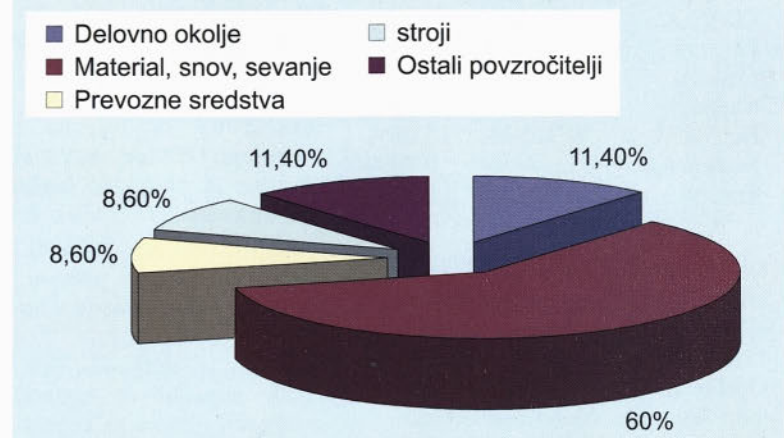
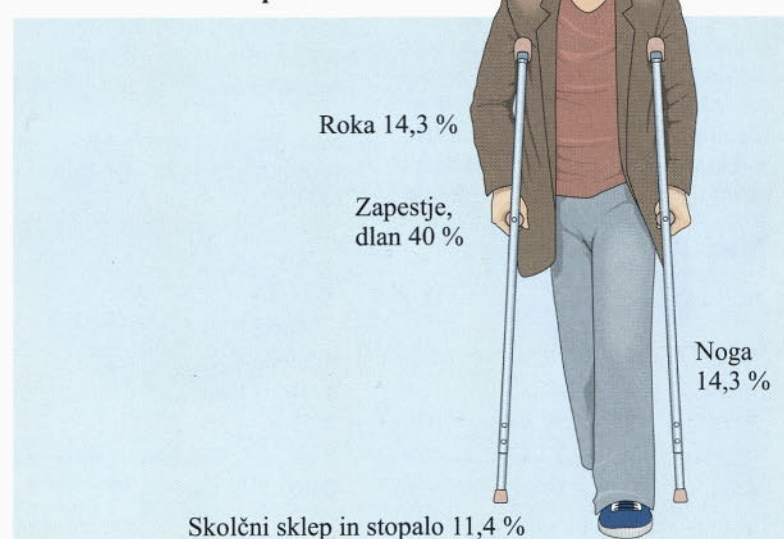

TABELA V - Poškodbe po delovnih mestih

SEKTOR/ SLUŽBA	ŠTEVILO POŠKODB
Avtomatska proizvodnja (strojnik -9, ključavničar menjave -1)	10 (28,5 %)
Zagotavljanje kakovosti (pregledalka -11, viličarist -1)	12 (34,3 %)
Vzdrževanje (ključavničar -4, šamoter -1)	5 (14,3 %)
Zmesarna (operater v zmesarni -1, tehtalec kemikalij -1)	2 (5,7 %)
Vzdrževanje orodja (cizeler -3, dostavljalcec orodja -1)	4 (11,4 %)
VRS	1 (2,9 %)
Na poti na delo / z dela	1 (2,9 %)
SKUPAJ	35

TABELA IV - Mesto poškodbe

ANALIZA POŠKODB ZA OPAL d.o.o.

TABELA I - Prikaz poškodb po dnevih (od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2002)

	PON.	TOR.	SRE.	ČET.	PET.	SOB.	NED.
moški	8 (36,4 %)	4 (18,2 %)	4 (18,4 %)	6 (27,3 %)	4 (18,2 %)	2 (9,1 %)	1 (4,6 %)
ženske	6 (20,7 %)	5 (17,2 %)	2 (6,9 %)	5 (17,2 %)	4 (13,8 %)	/	/
skupaj	14 (27,5 %)	9 (17,6 %)	6 (11,8 %)	11 (21,6 %)	8 (15,7 %)	2 (3,9 %)	1 (1,9 %)

TABELA II - Oblika poškodbe

OBLIKA	ŠTEVILO POŠKODB
Urez	15 (29,4%)
Opeklina	23 (45,1%)
Tujek v oko	3 (5,9%)
Udarec predmeta (ob)	4 (7,8%)
Padec poškodovanca	1 (2%)
Stisnjenje	1 (2%)
Ostalo	4 (7,8%)
SKUPAJ	51

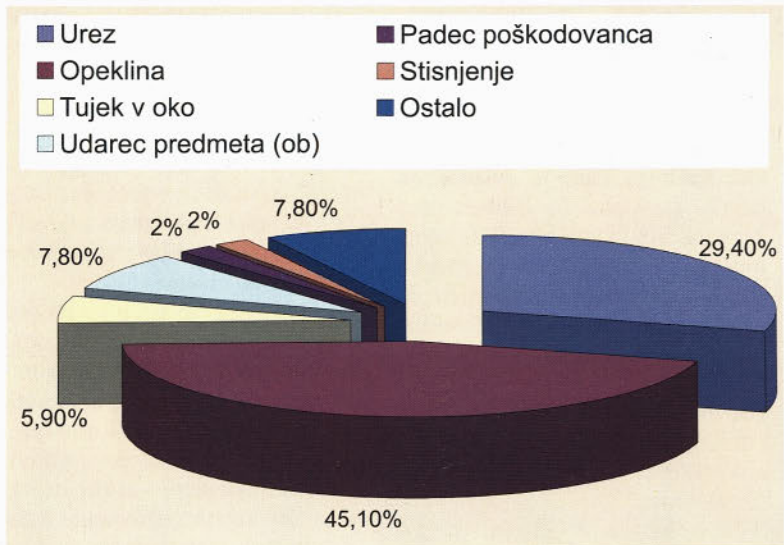

TABELA IV - Mesto poškodbe

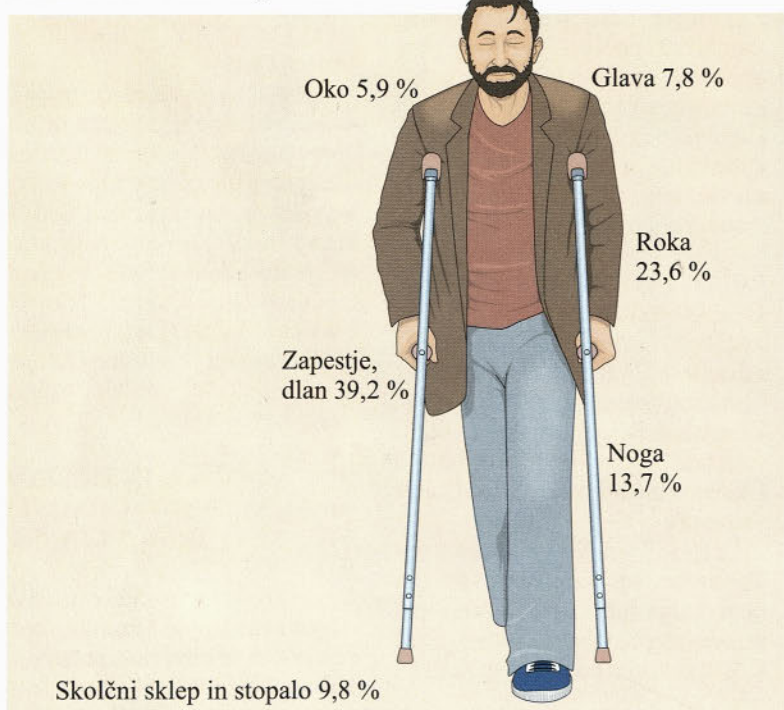

TABELA III - Vzrok poškodbe

VZROK	ŠTEVILO POŠKODB
Delovno okolje	4 (7,8%)
Material, snov, sevanje	42 (82,3%)
Prevozna sredstva	1 (2%)
Stroji	1 (2%)
Ostali povzročitelji	3 (5,9%)
SKUPAJ	51

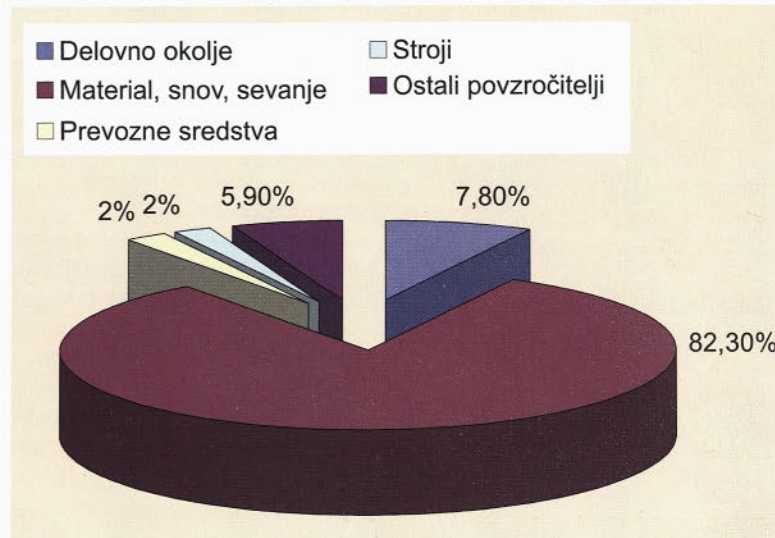
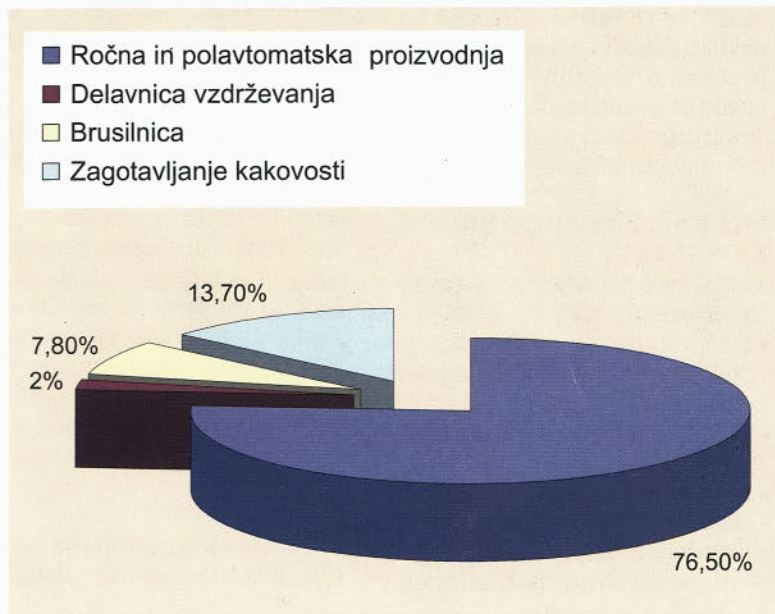

TABELA V - Poškodbe po delovnih mestih

SEKTOR/ SLUŽBA	ŠTEVILO POŠKODB
Ročna in polavtomatska proizvodnja (ročni pihalec -9, krogljčar -4, izvijalka klešč -1, nabiralec -10, odnašalec -3, rezalka na ROSSI/DANIA -4, izpihalka -5, odbijalka -3)	39 (76,5 %)
Delavnica vzdrževanja (reglar -1)	1 (2 %)
Brusilnica (rezalec - 3, brusilec -1)	4 (7,8 %)
Zagotavljanje kakovosti (pregledalka -7)	7 (13,7 %)
SKUPAJ	51

NOVOSTI ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH

Po nekajletnih usklajevanjih je bil 7. novembra leta 2001 med socialnimi partnerji v okviru ekonomskega socialnega sveta sklenjen dogovor, oziroma je bilo usklajeno besedilo novega zakona o delovnih razmerjih. Sledila je še razprava v Državnem zboru, kjer pa zakon ni bil več bistveno popravljan in je bil kot tak sprejet 24. aprila letošnjega leta.

Nov Zakon o delovnih razmerjih bo pričel veljati 01.01.2003, uskladitve z novo zakonodajo pa bo potrebno opraviti najkasneje do meseca septembra 2003. Pa si na kratko oglejmo, kaj nam novi zakon prinaša.

POGODBA O ZAPOSILTVI - TEMELJNI AKT DELOVNEGA RAZMERJA

Največje in najpomembnejše spremembe prinaša zakon v poglavju, ki ureja pogodbo o zaposlitvi, ki predstavlja temeljni akt delovnega razmerja. Pomembnost pogodbe o zaposlitvi poudari že podatek, da je od skupno 246 členov, ki sestavljajo zakon, kar 110 členov namenjenih samo pogodbi o zaposlitvi. Z njo po novem urejamo vsa razmerja med delavcem in delodajalcem, ki se morata o vsem dogovoriti s pogodbo tako, da ni nič prepuščenega enostranskemu odločanju. To v praksi pomeni, da odslej delavca ne bo več mogoče prerazporediti na drugo delovno mesto, če se delavec s tem ne bo strinjal. Ponuditi mu bo treba novo pogodbo o zaposlitvi in če se z novim delovnim mestom ne strinja, se mu pogodba o zaposlitvi odpove iz poslovnih razlogov.

SKLENITEV POGODBE O ZAPOSILTVI

- Pogodba o zaposlitvi se sklene v pisni obliki.
- Delavcu se izroči predlog pogodbe v pisni obliki 3 dni pred sklenitvijo.
- Pisna pogodba se delavcu izroči ob sklenitvi.
- Za sklenitev pogodbe je potrebna starost 15 let.
- Delodajalec mora delavca prijaviti v obvezno pokojninsko,

invalidsko, zdravstveno in zavarovanje za primer nezaposlenosti ter mu v 15. dneh od nastopa dela izročiti fotokopijo prijave

PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA

Delovno razmerje preneha z odpovedjo pogodbe o zaposlitvi, bodisi s strani delavca ali delodajalca, pri čemer zakon loči redno in izredno odpoved. Razlika med njima je v odpovednem roku, kjer gre pri redni odpovedi za odpoved v določenem roku, pri izredni odpovedi pa za odpoved brez odpovednega roka. V obeh primerih pa se pogodba v celoti odpove. Delavec lahko redno odpove pogodbo o zaposlitvi brez obrazložitve, spoštovati pa mora zakonsko določen oziroma dogovorjen odpovedni rok. Delodajalec pa lahko redno odpove pogodbo o zaposlitvi le, če obstaja **utemeljen** razlog za redno odpoved. Delodajalec mora v odpovedi navesti:

- odpovedni razlog,
- obrazložitev razloga,
- opozoriti delavca na pravno varstvo in na njegove pravice iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti.

RAZLOGI ZA ODPOVED POGODBE O ZAPOSILTVI - 88. člen ZDR

Zakon določa naslednje razloge za odpoved:

- **Poslovni razlog** predstavlja prenehanje potrebe po opravljanju določenega dela na podlagi pogodbe o zaposlitvi, zaradi ekonomskih, organizacijskih, tehnoloških, strukturnih ali podobnih razlogov na strani delodajalca
- **Razlog nesposobnosti** predstavlja nedoseganje pričakovanih rezultatov dela, ker delavec ne opravlja delo pravočasno in kvalitetno ali neizpolnjevanja pogojev za opravljanja dela, določenih z zakonom in izvršilnimi predpisi, izdanimi na podlagi zakona, zaradi česar delavec ne izpolnjuje oziroma ne more izpolnjevati pogodbenih ali drugih obveznosti iz delovnega razmerja.
- **Krivdni razlog** predstavlja kršenje pogodbenih ali drugih

obveznosti iz delovnega razmerja s strani delavca.

Delodajalec mora v primeru obstoja krivdnega razloga predhodno pisno opozoriti delavca na izpolnjevanje delovnih obveznosti in možnosti odpovedi v primeru ponovne kršitve.

V primeru obstoja krivdnega ali razloga nesposobnosti mora delodajalec omogočiti delavcu zagovor. Do odpovedi pogodbe o zaposlitvi lahko pride tudi pri množičnih odpuščanjih, vendar po vnaprejšnjem postopku ugotavljanja presežnih delavcev. Tu bistvenih sprememb glede na sedanjo ureditev ni, razen spremembe odpovednih rokov in odpravnine, ki so vezani na dolžino dela pri delodajalcu. **Zakon pa ne pozna več začasnih presežnih delavcev.**

VLOGA SINDIKATA

Delodajalec mora o nameravani redni ali izredni odpovedi pogodbe o zaposlitvi pisno obvestiti sindikat, katerega član je delavec ob uvedbi postopka, če delavec tako zahteva. Sindikat lahko poda svoje mnenje v roku 8 dni. Če v tem roku mnenja ne poda, se šteje, da odpovedi ne nasprotuje. Sindikat odpovedi lahko nasprotuje:

- če meni, da zanjo ni utemeljenih razlogov;
  - da postopek ni bil izveden skladno z zakonom.
- Svoje mnenje mora pisno obrazložiti.

POSEBNO PRAVNO VARSTVO PRED ODPOVEDJO

Zakon o delovnih razmerjih zagotavlja posebno varstvo pred odpovedjo, in sicer:

- predstavnikom delavcev,
- starejšim delavcem,
- staršem,
- invalidom in odsotnim z dela zaradi bolezni

PREDSTAVNIKI DELAVCEV

- člani sveta delavcev
- delavski zaupnik
- člani nadzornega sveta, ki predstavljajo delavce
- predstavniki delavcev v svetu zavoda
- imenovani ali voljeni sindikalni zaupnik

Te osebe so varovane ves čas opravljanja funkcije in še eno leto po njenem prenehanju, razen:

- če v primeru poslovnega razloga

odklonijo ponujeno ustrezno zaposlitev;

- če gre za odpoved v postopku prenehanja delodajalca.

STAREJŠI DELAVCI

so varovani pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga. Odpoved ni možna brez njegovega soglasja:

- vse dokler delavec ne izpolni minimalnih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine;
- razen, če mu je zagotovljena pravica do denarnega nadomestila iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti do izpolnitve minimalnih pogojev za starostno pokojnino.

STARŠI

Odpoved pogodbe o zaposlitvi tudi ni dopustna:

- delavki v času nosečnosti ter ves čas, ko doji otroka;
- staršem v času, ko izrabljajo starševski dopust v obliki polne odsotnosti z dela.

DELOVNI ČAS

Polni delovni čas je opredeljen tedensko in ne sme presegati 40 ur. Delovni dan lahko traja največ 10 ur. Tedenska omejitev nadur je 8 ur, mesečna 20 in letna 180.

Nadurno delo je delavcu mogoče odrediti v pisni obliki. Če zaradi narave dela ali nujnosti dela to ni mogoče, pa se nadurno delo lahko odredi ustno. V tem primeru je treba pisno odrediti delavcu izročiti naknadno, vendar najkasneje do konca delovnega tedna. Zakon tudi ne pozna več posebne oblike zaščite delavk v nočnem delu zaščita zanje je predvidena le v okviru materinstva.

DOLOČITEV PLAČE IN DODATKOV

Določitev osnovne plače je poleg določitve delovnega mesta in kraja opravljanja dela eden od bistvenih elementov pogodbe o zaposlitvi. V pogodbi se navedejo tudi dodatki, ki so za razliko od dosedanje ureditve sedaj zapisani tudi v zakonu (nočni dodatek, nadurno delo, delo v nedeljo, dodatki za delovno dobo. V zakonu pa je zapisan tudi regres, ki je bil doslej predmet kolektivnega dogovarjanja.

DISCIPLINSKA IN ODŠKODNINSKA ODGOVORNOST - NIČ VEČ DISCIPLINSKIH KOMISIJ

Celotni sistem disciplinske odgovornosti je mnogo manj represiven in bistveno spremenjen. Zakon je odpravil disciplinski

ukrep prenehanja delovnega razmerja in pogojno odložitev izvršitve hujšega disciplinskega ukrepa ter varstvenega suspenza. Prav tako ni več predlagatelja zahtevka za uvedbo disciplinskega postopka in komisije, ki kršitev ugotavlja vse to opravi poslovodni delavec. Ima pa delavec pravico do zagovora.

V družbah tudi ne bo več komisij za pritožbe. V primeru, ko bo delodajalec posegel v delavčev delovno pravni položaj s pisno odločitvijo in bo delavec menil, da je bila s tem kršena njegova pravica, bo moral delodajalca opomniti in zahtevati odpravo kršitve v predpisanem roku (8 dni). Če delodajalec po poteku osmih dni ne bo prenehal s kršenjem delavčevih pravic, če torej ne bo odpravil kršitve, ima delavec v nadaljnjem roku 30 dni takojšnjo možnost neposrednega sodnega varstva. Kot mirno reševanje individualnih sporov zakon dopušča tudi možnost arbitraže, če je predvidena s kolektivno pogodbo (obvezna!)

DOPUST

Zakon določa, da ima delavec ne glede na to, ali dela polni delovni čas ali krajši delovni čas, pravico do minimalnega dopusta, ki traja

štiri tedne. To pomeni, da bo imel delavec, ki dela 5 dni v tednu, 20 dni dopusta, delavec, ki dela 6 dni v tednu pa 24. Pravico do povečanega dopusta imajo starejši delavci, invalidi in starši prizadetega otroka.

IZOBRAŽEVANJE

Delavec, ki se izobražuje zaradi potreb dela, ima za vsak izpit pravico do plačanega dneva odsotnosti. Delavec, ki se izobražuje v lastnem interesu, ima prav tako pravico do dneva odsotnosti, vendar brez plačila.

Kot lahko vidimo iz dela novega zakona o delovnih razmerjih, nam le ta prinaša vrsto novosti, pa tudi nekatere nedorečenosti in odprta vprašanja, na katere na vseh dosedanjih predavanjih s strani predavateljev nismo dobili pravih odgovorov. Šele pravna praksa v naslednjem obdobju nam bo pomagala, da se izpolni cilj novega zakona, ki je zagotavlja usklajen postopek delovnega procesa ob ustreznem varovanju pravic, dostojanstva in interesov delavcev.

Soniboj Knežak

IZ DELA SINDIKATA

Sindikata v zadnjem trimesečju tega leta

Pred nami je konec leta, vse je v znamenju "veselega decembra", pred sindikatom pa je še kar nekaj nalog, katerih uresničitve smo načrtovali v letošnjem letu.

Po koncu dopustov smo v Vitrumu nadaljevali s sodelovanjem sindikata in vodstva podjetja pri nekaterih projektih.

V času Martinovanja smo uspešno izvedli izlet, letos za tri izmene, četrt se je porazdelila med ostale tri, v teku je organizacija "preventive" - aktivnega vikend paketa z zdravniškim pregledom za naše člane, dogovorjeno pa imamo že tudi sofinanciranje prireditev za otroke ob božičnih in novoletnih praznikih.

V pogovorih med delavci na izletih in podobnih srečanjih je bilo večkrat izpostavljeno, da je takšnih in podobnih srečanj in druženj v zadnjem času premalo, da se delavci med seboj srečujejo največkrat le v tovarni. Še vedno so živi

spomini na srečanja ob dnevu steklarjev v Gorah, tudi Praznik svetlobe in stekla jih je enkrat letno zbral na enem mestu. Na teh srečanjih smo se lahko pogovorili tudi z bivšimi sodelavci, ki so se takšnih srečanj z veseljem udeležili. Tudi v sindikatu Vitruma in tudi Opala smo o tej temi že razpravljali. Vsi smo bili mnenja, da bi lahko nadaljevali z tradicionalnim srečanjem naših delavcev v Gorah in upam, da bomo v naslednjem letu to tudi realizirali.

Pred sindikatom pa so v tem času tudi naloge, s katerimi pravzaprav opravičuje svoj obstoj.

Kot vemo, je bila Kolektivna pogodba, ki je še vedno v veljavi, podpisana že v prejšnjem tisočletju, leta 1997, in jo je, vsaj njen tarifni del, ki določa plače in dodatke delavcem), že zdavnaj povozil čas. Pogajanja o podpisu nove Kolektivne pogodbe so potekala kar nekaj časa, nekako od jeseni 2001, vendar so se tik pred podpisom prekinila. Tako je bilo pri pogajanjih za dejavnost nekovinske prekinitev v aprilu 2002, kot tudi pri pogajanjih za dejavnost kemije novembra 2002.

Matej Kaiser

V novembru je članica uredniškega odbora Brigita Stopar zapustila našo delovno sredino. Zahvaljujemo se ji za sodelovanje pri urejanju našega glasila in ji želimo veliko uspehov na novem delovnem mestu.

Uredništvo

Vljudno vas vabimo na

NOVOLETNI KONCERT STEKLARŠKE GODBE

katere gost bo **ALFI NIPič**.

Koncert bo v nedeljo, 22.12.2002, ob 18.00 uri v športni dvorani na Logu. Svojo udeležbo pa je najavil tudi dr.

Podrepnik iz tv serije Dober dan.

Vabljeni v čim večjem številu, veselimo se srečanja z vami!

Vstop prost!

ZAHVALA

ob izgubi drage mame, babice in tete

Albine KAJIČ

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedama Matekelj in Kreže ter patronažni službi g. Skočir.

Iskrena hvala za ustna in pisna sožalja, za podarjeno cvetje in sveče. Hvala kolektivu avtomatske proizvodnje - vzdrževanje - izmeni Pust, kakor tudi g. Drstvenšek za poslovilni govor, moškemu pevskeemu zboru, trobentaču za odigrano tišino in gospodu župniku za opravljen obred ter vsem, ki ste jo v tolikšnem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: sin Ivan z družino in ostalo sorodstvo

GASILSKI KOTIČEK

Tokratni članek je bilo težje sestaviti, kajti od zadnje številke Steklarja je bilo precej živahno v našem društvu.

Kot veste, je oktober mesec varstva pred požari in tako smo tudi v našem društvu organizirali različne aktivnosti v tem mesecu.

Najprej smo organizirali dan odprtih vrat, ki je bil 18.10.2002 ob 11.00 uri za otroke iz vrtca Čenča, ki so prišli na obisk s svojimi vzgojiteljicami. Z velikim zanimanjem so si ogledali našo opremo, ki uporabljamo danes, imeli pa smo tudi razstavljeno črpalko-brizgalno na ročni pogon s konca 19. stoletja, katere lastnik je naš član g. Ivan Grum, za kar se mu zahvaljujemo.

Isti dan od 13.00 ure pa je bil možen ogled za vse zaposlene v Steklarni Hrastnik. Žal moram priznati, da sem bil osebno razočaran nad zanimanjem zaposlenih, saj si je v sončnem popoldnevu ogledalo naše prostore in opremo le nekaj naših zaposlenih, katerim pa se za obisk zahvaljujem.

V torek, 22.10.2002, smo člani PiGD Steklarne Hrastnik organizirali sektorsko vajo, na kateri so sodelovala vsa PGD iz Hrastnika, ekipa Klor iz TKI, gasilski zavod Trbovlje, ekipa prve pomoči pri CZ občine Hrastnik, ZD Hrastnik in PP Hrastnik.

Namen vaje je bil prikaz gašenja požara na železniškem vagonu-cisterni za prevoz propan-butana na našem črpališču na južni strani tovarne. Vaja je bila izpeljana in izvedena po vnaprej predvidenem scenariju in je kot takšna tudi uspela, vodil pa jo je naš poveljnik Janez Brekan. Za vtis pa vam prilagamo nekaj fotografij s same vaje.

Kot ste verjetno nekateri že opazili v tovarni pri naših vajah ali intervencijah, smo sedaj gasilci drugače opremljeni, tu predvsem mislim na našo novo zaščitno opremo (obleke, čelade, škornji, rokavice...).

Še posebej moram omeniti obleke, katerih smo nabavili 7 kompletov. Te obleke so iz vrhunskih materialov, ki omogočajo "normalno" delo gasilca v še tako težkih pogojih, kot so vročina, para, voda, jedke snovi...

Pri nakupu oblek so nam pomagali tudi strokovni delavci iz Sinet-a z g. Miranom Groharjem na čelu.

Poleg že navedenega smo nabavili še dva kompleta AUER izolirnih dihalnih aparatov za zaščito dihal pri vstopu gasilcev v zadimljen prostor, avtomatski polnilec za naše kombinirano vozilo (TAM), ki omogoča 100% pripravljenost vozila na zagon, 20 kom. tlačnih cevi, penilo in drobno orodje za vzdrževanje opreme. Opravljen pa je tudi servis črpalke na vozilu TAM.

V decembru imamo namen kupiti tudi napravo za obveščanje naših članov preko GSM aparatov, kar bo bistveno pospešilo obveščanje.

Vse zasluge za nove pridobitve pa gredo mag. Stojanu Binderju, ki je prislunil našim potrebam, težavam in željam ter nam s tem omogočil nakup omenjene opreme, za kar se mu člani najlepše zahvaljujemo.

Veseli december se je začel, s tem pa se približujejo tudi za marsikoga najlepši prazniki. Zato člani PiGD

Steklarne Hrastnik ob bližajočih se praznikih želijo vsem bralcem glasila Steklar

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 2003!

Čestitki pa se pridružujem tudi sam.

NA POMOČ!

Andrej Časar
Predsednik
PiGD
Steklarne Hrastnik

ZANIMALO VAS BO

Bogastvo lučk, nakupovalna mrzlica in nekoliko prešernješe razpoloženje nas opozarjajo, da se že spet poslavlja še eno leto. V poznojesenskem in zgodnjem zimskem času pa smo na kadrovskem področju doživeli kar nekaj sprememb:

OPAL d.o.o.

V tem času smo **SKLENILI** delovno razmerje s štirimi delavci, ki so pričeli z delom v Proizvodnem sektorju. To so: Dejan Jovanović in Janez Lušina, ki sta pričela delati v učni brigadi v polavtomatski proizvodnji in Alen Pucelj ter Edin Avdić, ki delata v ročni proizvodnji.

Prekinitev delovnega razmerja v tem času ni bilo.

Trenutno imamo tako 229 zaposlenih, od tega 129 moških in 100 žensk.

JUBILANTI

Nekaj delavcev je v istem obdobju izpolnilo okrogli jubilej:

- 20 LET - Zineta Hrštic in Pelka Škoberne;
- 30 LET - Marjana Ranzinger.

OSTALO

Kar nekaj dojenčkov je pomežiknilo v nov svet in so postali člani družin naših delavcev: mala Neli se je pridružila sestrici Nastji v družini Igorja Planinca, sestra Kristina že pravemu mladeniču Anžeju v družini Jožice Mur Sticher, Mihael pa je prvorojenec našega delavca Marka Ojstrška in izbranke Zlatke Povše.

Čestitamo.

Kadrovski referat
Marinka Anžlovar

STEKLARNA HRASTNIK - VITRUM d.o.o.

V tem času smo v Steklarni Hrastnik - Vitrum d.o.o. na novo zaposlili 5 delavcev, in sicer so se v Proizvodnem sektorju na novo zaposlili 3 strojniki: Angel Ezgeta, Uroš Dolničar in Damjan Hodžić. Prav tako pa je nove okrepitve dobil Komercialni sektor, saj sta na novo sklenila delovno razmerje dva samostojna komercialista v prodajnem oddelku široke potrošnje, in sicer Simona Rugelj in Andrej Prelovec.

Delovno razmerje se je v tem obdobju **PREKINILO** šestim

delavcem: Bojanu Krofliču in Krešimirju Drndeliću, ki sta bila zaposlena kot strojnika, se je izteklo delovno razmerje, sklenjeno za določen čas, za sporazumno prekinitev delovnega razmerja pa sta se konec septembra odločila dva delavca, in sicer Sašo Šardi, prevzemni kontrolor, in Robert Šuštar, ki je bil zaposlen kot strojnik v Proizvodnem sektorju.

Pogoje za starostno upokojitve v začetku oktobra izpolnil Ivan Kozlevčar, ki je bil zaposlen kot cizeler-izmenovodja v delavnici za vzdrževanje orodja.

V novembru je odšla na novo delovno mesto Brigita Stopar, zaposlena kot samostojna komercialistka v Komercialnem sektorju.

Mesec **november** je Steklarna Hrastnik - Vitrum d.o.o. tako zaključila s skupnim številom 426 zaposlenih, od katerih je bilo 244 moških in 182 žensk. Podatek je zajemal 42 delavcev sprejetih za določen čas.

IZOBRAŽEVANJE

Darja Zelenšek, zaposlena na delovnem mestu analitik v laboratoriju, je diplomirala po študijskem programu kemijska tehnologija na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Mariboru, s čimer si je pridobila strokovni naziv INŽENIRKA KEMIJSKE TEHNOLOGIJE.

JUBILEJNE NAGRADE

- 10 LET: Boris Džurica
- 20 LET: Soniboj Knežak, Damir Poslek, Zlatko Zgonjanin
- 30 LET: Marjan Gračner, Martin Bec, Robert Sticher

OSTALO

Družini Mur, Sašu in Jožici, se je zadnji septembrski dan Anžeju pridružila še mala Kristina.

Kadrovik
Janja Rojko

STEDEK d.o.o.

V tem času smo **SKLENILI** delovno razmerje s štirimi delavci: z Bogdanom Ledinkom, ki je pričel z delom na sitotisku, delovno razmerje pa smo sklenili še z Zijado Dorić, Hedijo Smajilović in Ediso Jašarević, vse tri pa so pričele z delom v obratu Satinirnica.

V istem obdobju so delovno razmerje **PREKINILI** 3 delavci: Rudolf Alfiev in Brigita Kumlanc

zaradi starostne upokojitve ter Sebastjan Bedenik sporazumno v času poskusnega dela.

Tako to obdobje zaključujemo s 79 zaposlenimi - 63 žensk in 16 moških.

OSTALO:

V mesecu oktobru se je mamiči Sonji Bukovšek ter očku Miču

Steviču rodil sin Dejan, ki jima je v veliko veselje.

Čestitamo.

Splošno kadrovska služba
Metka Gabrič

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta in dedka

Momira SAVIČA

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se tudi Leonu Žibertu za odigrano tišino in sosedom za podarjene sveče in izrečena sožalja.

Žalujoči:
žena Milka ter sinova Darko in Dušan z družino

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža in očeta

Dragana DAKIČA

se iskreno zahvaljujemo sodelavcem in sodelavkam izmene Novak - Jusič, sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za darovano cvetje ter izrečeno sožalje.

Žalujoči: žena Borka, otroka Aleksandra in Siniša

ZAHVALA

ob boleči izgubi moža in brata

Josipa PERČULJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste darovali cvetje, gasilcem, godbi, pevcem ter znancem in prijateljem za izraženo sožalje.

Žalujoči: žena Marta, brat Vlado z družino in ostalo sorodstvo

Nagradna križanka

	A	FILMSKI IGRALEC DAMON	ŠVED. SMUČ. SREDIŠČE	ŠVIC. BALNEOLOG	AVSTR. IGRALEC (RAOUL)	PEVKA KOVAČIČ	CERKVENI PEVSKI ZBOR	FRANC. TRTA	AVTOR: KARLI DREMEL	FORMA, ZUNANJA PODOBA	HRVAŠKI SLIKAR IN GRAFIK	IZMEČEK VULKANA	BISTVO V FILOZOFIJI	DVOM. LJIVEC	GLAVNO MESTO UGANDE		
		DALMATINSKA VIŠNJA							TANKA BARVNA PREVLEKA								
		GRŠKI FILOZOF							PEVKA KRANER								
		JAMBSKI VERZ							IZRAELSKI PREROK								
A	PRETRES, UDAREC, SUNEK	ŽITNA BOLEZEN PEVEC DARIAN			KULTURNA RASTLINA DRŽAJ PRI KOŠARI			CESTA V MESTU							PRIMOŽ PETERKA	IT. PISATELJ SVEVO	
IZRAELSKI POLITIK (ARIEL)					NAPRAVA ZA PRENOS TV SIGNALOV LOŠČILO			IGRALKA GRIL DRŽAVA V AFRIKI						IGRALKA RINA KANTAVTOR (ADI)			
ODEV, ODETEV						DRŽAVA V JUGOZAH. AZIJI	NAJVEČJA CELINA PEVKA VERBOTEN						SLOG				
MAKEDON. PESNIK IN ESEJIST								PEVKA DEŽMAN AMER. IGR. (PAUL)				VRSTA PRIKUHE	MESTO V BELGIJI				
A	GROFIJA V SEV. IRSKI	NIKI LAUDA RAZPOZNAVNO GESLO		KDOR SE UKVARJA S KERAMIKO VIKING						GORA V KARAVANKAH					GRŠKE VODNE VILE	PRIPRAVA, STROJ	
ZNESEK, NA BANKOVCU					NARAVA, PRIRODA GR. MATI BOGOV					NOVINARKA MALOVRH GRŠKI BOG PASTIRJEV							
NEIL ARMSTRONG		TRENJE STAROEGIP. BOG			MON-GOLSKI VLADAR			ŠVICAR. PISATELJ (CLAUDE)	PRITOK SAVINJE ST. JAPON. PRESTOLNICA						ALENKA PINTERIČ	RAST, ROD JAVOR	
MALIJSKI POLITIK (MOUSSA)					SLOV. IGRALEC (ŽELJKO)	TROPSKA OVIJALKA DANSKI BIOKEMIK					RIMSKO POD-ZEMLJE	BREZ-PRAVNA MNOŽICA KURIR					
CIGAN			POSLEDNJI MUSL. PREROK VINKO OŠLAK				PLANOTA NA VIPAVSKEM TOMAŽ LORENZ							SLOV. IGRALEC SLAVKO AVSENIK			
REKA NA HRVAŠKEM, PRITOK LONJE					HRVAŠKA PEVKA (DUNJA)					ZELIKA ROZETELJ							
POPUL. MESSENETOVA OPERA					MODRO BARVILO ZA STEKLO					ZELO BLEDO REDEČE VINO							

Ime in priimek: .....

Davčna številka: .....

"Tako strašno kašljam, da celo noč ne morem spati!" "Si že poskusil s kislim zeljem in litrom mineralne vode?" "Ne, za to pa še nisem slišal!" "No, poskusi, pa boš videl, da bo pomagalo!" Naslednji dan: "Si poskusil moj recept?" "Sem." "In še kašljaš?" "Ne, si ne upam!"

*

"Ti, Francelj, ali veš, kako se razmnožujejo voli?" "Kako?" "Na volitvah!"

*

"Si lahko predstavljaš še kaj bolj groznega kot to, da v jabolku, ki ga ješ, odkriješ črva?" "Ja, da odkriješ pol črva."

Nagradna križanka

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bo žreb razdelil nagrade v obliki vrednostnega bona, ki ga bodo nagrajenci lahko vnovčili v naši industrijski trgovini:

1. nagrada - bon v vrednosti 10.000 tolarjev
2. nagrada - bon v vrednosti 6.000 tolarjev
3. nagrada bon v vrednosti 3.000 tolarjev

Izretek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo Steklarja, Cesta 1. maja 14, 1430 Hrastnik do 30.1.2003. Reševalce prosimo, da pripišejo svojo davčno številko.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko, objavljeno v Steklarju št.3/2002 smo prejeli 30 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

1. nagrada - bon v vrednosti 10.000 tolarjev: Vili Fabjan, upok.
2. nagrada - bon v vrednosti 6.000 tolarjev: Nevenka Podkoritnik
3. nagrada bon v vrednosti 3.000 tolarjev: Severinka Jovanovič

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

VODORAVNO: gladiola, noema, Janez Mencinger, RECIKLAŽA STEKLA, Ali, Lara, OK, profil, bik, romanist, renome, Ecevit, rudar, Est, Urška, Enos, šodo, Liam, uta, Brane, Ales, Anka, PE, red, Eva, Taegu, vrat, Pleterje, asanacija, raster, giljotina, Arnim, Ili, Anand, Nal, Emona, ček, Danaa, Are, način, Ena. K.D.

STEKLAR

Steklar - glasilo poslovne skupine Steklarne Hrastnik ureja uredniški svet: Marinka Anžlovar, Janja Rojko, Metka Gabrič, Sabina Strgaršek in Alenka Leskovšek.

Glavni urednik: Soniboj Knežak. Oblikovanje: Alenka Leskovšek. Fotografije: Branko Klančar. Lektor: Herta Erman. Grafična priprava in tisk: Tiskarna Tori

Naslov uredništva: Steklar Hrastnik, C. 1. maja 14, tel.: 03 56 54 600.